

EIMIN

2025 m.

ADMINISTRACINĖS NAŠTOS IR PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDŲ STEBĖSENOS ATASKAITA



Parengė
Ekonomikos ir inovacijų ministerijos
Geresnio reglamentavimo ir verslo priežiūros politikos grupė

ĮŽANGA

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija (toliau – EIMIN) šia Administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų mažinimo stebėsenos ataskaita (toliau – Ataskaita) apibendrina tiek **2025 m. II pusmečio**, tiek ir **visų 2025 m.** administracinės naštos (toliau – AN) ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų (toliau – PI) stebėsenos rezultatus. Ataskaita parengta pagal institucijų pateiktus duomenis, įvertinus rengtus teisės aktų projektus bei jų sukeltą poveikį ūkio subjektams.

Nuo 2014 metų iki 2022 m. gruodžio 31 d. buvo vertinama tik AN (informacinių įpareigojimų sukeltos išlaidos), kuri neatspindėjo tikrosios verslui tenkančios naštos, todėl nuo 2023 m. sausio 1 d. į vertinimą buvo įtrauktos PI – kitų įpareigojimų sukeltos finansinės išlaidos. Taigi, siekiant kuo objektyviau įvertinti ūkio subjektams tenkančią naštą nuo 2023 m. vertinamos visos – AN ir PI, t. y. **bendros prisitaikymo išlaidos**.

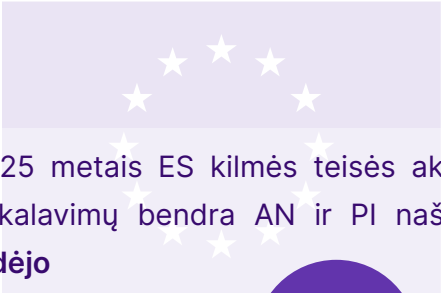
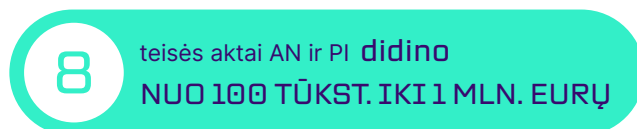
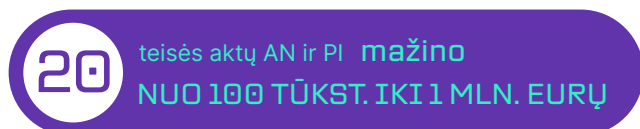
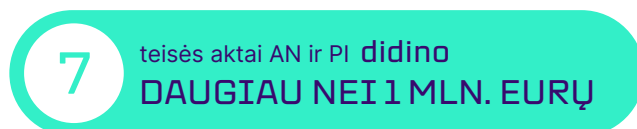
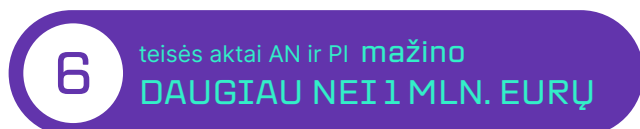
EIMIN turimi duomenys nuo 2023 m., kai buvo pradėtos vertinti bendros prisitaikymo išlaidos, rodo, kad informaciniai įpareigojimai sukelia apie 22 proc. reguliavimo naštos, likusius 78 proc. sudaro kiti įpareigojimai, kuriuos vykdyti patiriamos išlaidos (pvz., įrangos įsigijimui, išlaidos medžiagoms, informacinių sistemų atnaujinimui ir pan.).

Šioje 2025 m. Ataskaitoje pateikiama informacija, kokią dalį bendrame reguliavimo naštos rodiklyje sudaro atskirai AN ir kiek PI, pateikiami duomenys apie reguliavimo naštos ūkio subjektams kilmę, kuri gali būti Europos Sąjungos (toliau – ES), nacionalinės ar tarptautinės kilmės, reguliavimo našta taip pat gali būti ir skirtingo pobūdžio, t. y., ūkio subjektai gali patirti tiek pasikartojančias – periodines, tiek vienkartinės išlaidas.

Geresnio reglamentavimo ir verslo priežiūros politikos grupė


PAGRINDINIAI 2025 METŲ REGULIAVIMO NAŠTOS STEBĖSENOS REZULTATAI

2025 metais institucijos pateikė duomenis apie 157 teisės aktų projektus, kurie sukėlė poveikį ūkio subjektams reguliavimo naštos atžvilgiu. Iš jų:



2025 metais ES kilmės teisės aktų reikalavimų bendra AN ir PI našta didėjo

28,39
MLN. EURŲ



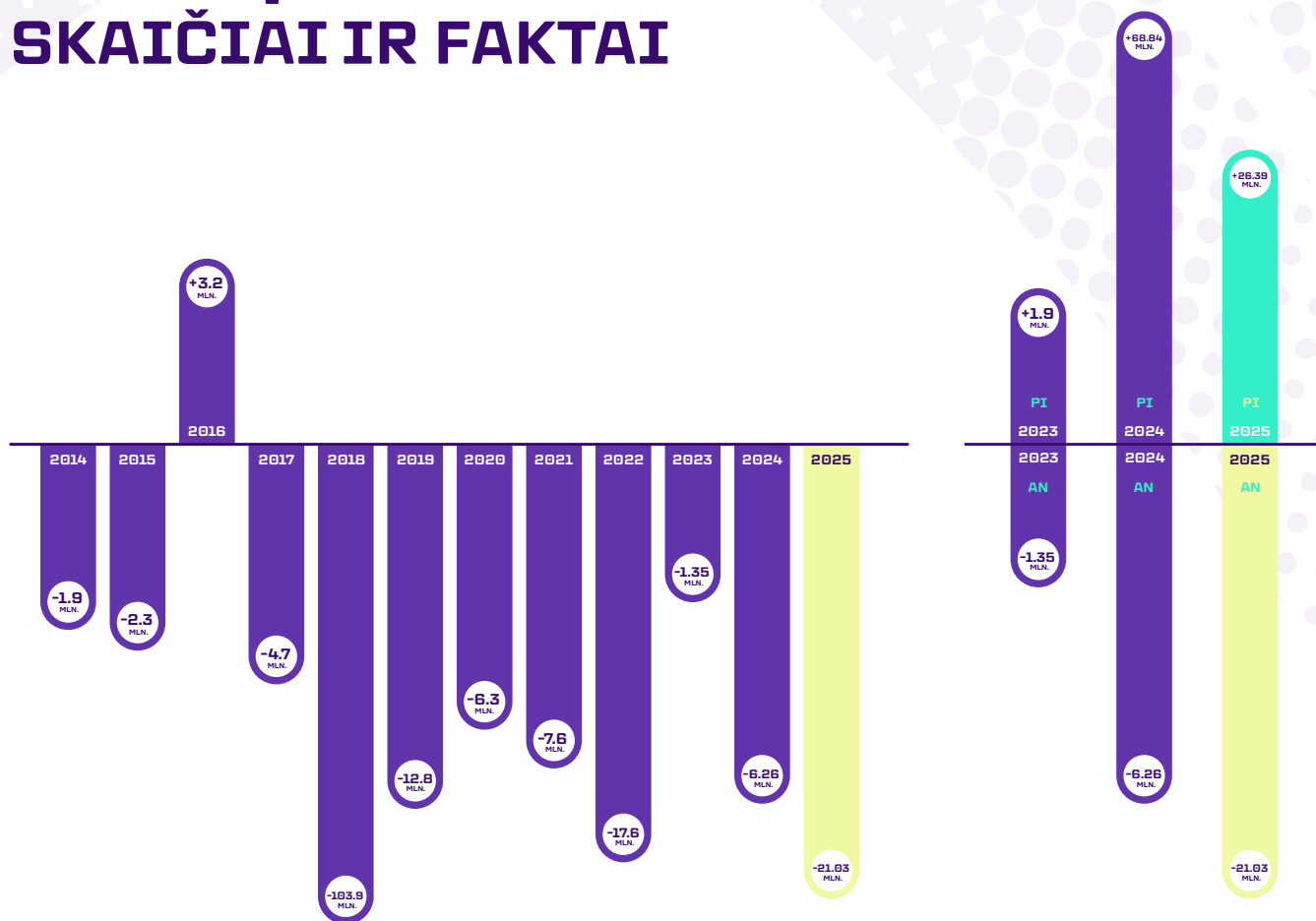
nacionalinės kilmės teisės aktai AN ir PI mažino

23,03
MLN. EURŲ

EIMIN organizavo praktinius mokymus, kuriuose buvo mokoma kurti mažiau varžančią verslo aplinką – per 2025 m. apmokyti 528 dalyviai.

Perteklinių reikalavimų verslui šalinimo darbo grupės buvo sudarytos 13 ministerijų, duomenų negauta dėl Užsienio reikalų ministerijos (toliau – URM). Patvirtintus reguliavimo naštos mažinimo planus turi 5 ministerijos: EIMIN, FINMIN, SUMIN, TM ir ŽŪM. Iš šių planų FINMIN įgyvendino 61 proc., SUMIN 41 proc., EIMIN 51 proc., TM 62 proc. ir ŽŪM 78 proc. naštos mažinimo priemonių.

2025 M. ADMINISTRACINĖS NAŠTOS IR PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDŲ POKYČIO RODIKLIS: SKAIČIAI IR FAKTAI



1 pav. Administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų pokyčio rodiklis pagal metus

2014–2022 m. laikotarpiu buvo vertinamos tik su AN susijusios išlaidos, todėl tikroji reguliavimo naštos kaina ūkio subjektams nebuvo visiškai atskleista. Siekiant išsamesnio vertinimo, nuo 2023 m. pradėtos vertinti ir PI. Šių išlaidų įtraukimas parodė, kad verslas patiria papildomų reikšmingų finansinių išlaidų.

1 paveiksle pavaizduotas AN pokytis nuo vertinimo pradžios 2014 m. iki 2025 m. pabaigos, taip pat išskiriama tiek AN, tiek PI per trejus metus, kai PI buvo vertinamos ir įtrauktos į bendrą reguliavimo naštos apskaitą.

EIMIN, įvertinusi institucijų pateiktus duomenis, nustatė, kad per 2025 m. II pusmetį AN sumažėjo daugiau nei 8,97 mln. eurų, o PI padidėjo daugiau nei 9,92 mln. eurų. Per visus 2025 metus AN sumažėjo daugiau nei 21,03 mln. eurų, o PI padidėjo daugiau nei 26,39 mln. eurų. Į šį

rodiklį yra įtraukti AN ir PI didinusių ir jas mažinusių institucijų rezultatai. **Nors AN ūkio subjektams sistemingai mažinama**, nuo 2023 m. pradėtas teisės aktų projektų sukeliama PI vertinimas aiškiai parodė, kad būtent PI sudaro didžiąją dalį ūkio subjektų patiriamų išlaidų, susijusių su prisitaikymu prie reguliavimo.

Tiek 2025 m. I pusmetį, tiek II pusmetį PI didžiąja dalimi augo dėl ES teisės aktų kylančių reikalavimų. Dėl jų ūkio subjektams reikės prisitaikyti ir patirti papildomas investicines išlaidas, daugiausia susijusias su IT sistemų tobulinimu, naujų funkcionalumų diegimu, infrastruktūros įrengimu, tam tikrų įrenginių įsigijimu, tvarių degalų dalies aviaciniuose degaluose didinimu ir panašiais sprendimais. Išsamesnė informacija apie AN ir PI bei jų pokyčius pateikiama Ataskaitos skyriuose „Institucijų sumažintos ir padidintos administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų santykis“ ir „Labiausiai administracinę naštą ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidas 2025 m. didinę teisės aktai“.

Per visą vertinimo laikotarpį nuo 2014 m. bendras AN sumažėjimas yra 182,33 mln. eurų, tačiau nuo 2023 m. PI padidėjo 97,13 mln. eurų.

INSTITUCIJŲ PASIEKIMAI MAŽINANT ADMINISTRACINĘ NAŠTĄ IR PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDAS

EIMIN reguliavimo naštos stebėsenos Ataskaitos yra rengiamos du kartus per metus. EIMIN 2025 m. birželio ir gruodžio mėn. raštu kreipėsi į 54 institucijas prašydama pateikti duomenis apie 2025 m. I ir II pusmetį pagal jų kompetenciją inicijuoto teisinio reguliavimo sukeltą AN ir PI pokytį. Institucijų imtis nustatyta atsižvelgiant į priimamų teisės aktų pobūdį, nes ne visų institucijų teisės aktuose yra nustatomi įpareigojimai ūkio subjektams.

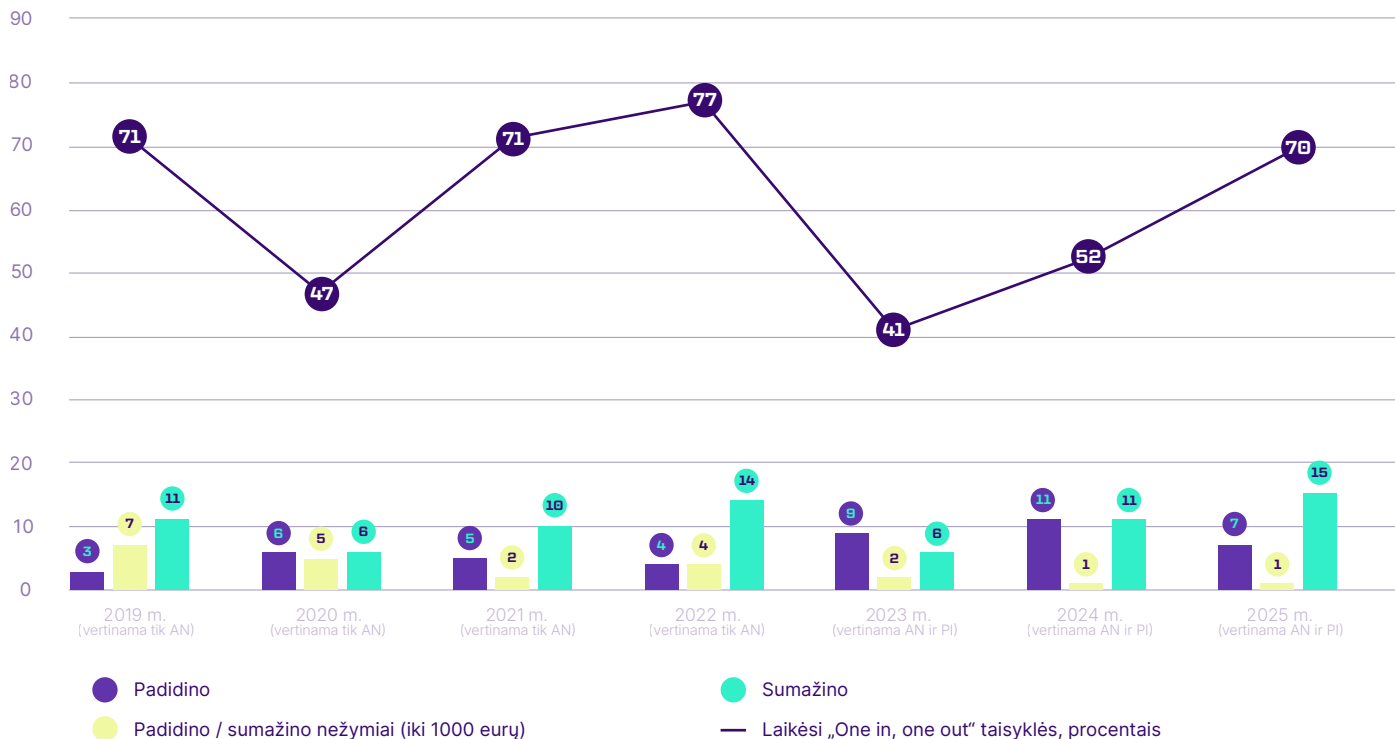
Už 2025 m. I pusmetį duomenis pateikė 14 institucijų, o už II pusmetį – 19 institucijų, kurios nurodė, kad per šiuos laikotarpius priėmė teisės aktus, sukėlusius AN ir (arba) PI pokytį. Likusios institucijos informavo, kad atitinkamais laikotarpiais teisės aktų, darančių įtaką AN ir (arba) PI, nepriėmė. Apibendrinus visų 2025 metų rezultatus, vertinti 23 institucijų priimtų teisės aktų pakeitimai. Iš jų 16 institucijų pagal savo kompetenciją AN ir PI sumažino, o 7 institucijos – padidino.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. balandžio 6 d. nutarimo Nr. 333 „Dėl administracinės naštos ūkio subjektams nustatymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimu, nuo 2023 m. sausio 1 d. institucijos privalo nuolat ieškoti priemonių siekdamas užtikrinti, kad bendras PI, kurias ūkio subjektams sukelia institucijos pagal kompetenciją priimtas teisinis reguliavimas, lygis per kalendorinius metus išliktų nepakitęs arba mažėtų („*One in, one out*“ taisyklė).

Norint palyginti, pateikiamas grafikas, kuriame matoma informacija, kaip 2019–2025 m. laikotarpiu institucijos taikė „*One in, one out*“ taisyklę. 2019–2022 m. institucijos vertino tik teisės aktų sukeltą AN pokytį ūkio subjektams, o nuo 2023 m. – bendrą AN ir PI pokytį. Iš 2 paveikslo matyti, kad per 2023 ir 2024 m. institucijų, didinusių reguliavimo naštą, skaičius buvo didžiausias, todėl laikytis minėtos taisyklės buvo sudėtingiausia. O 2025 m. didesnei daliai institucijų pavyko šios taisyklės laikytis.

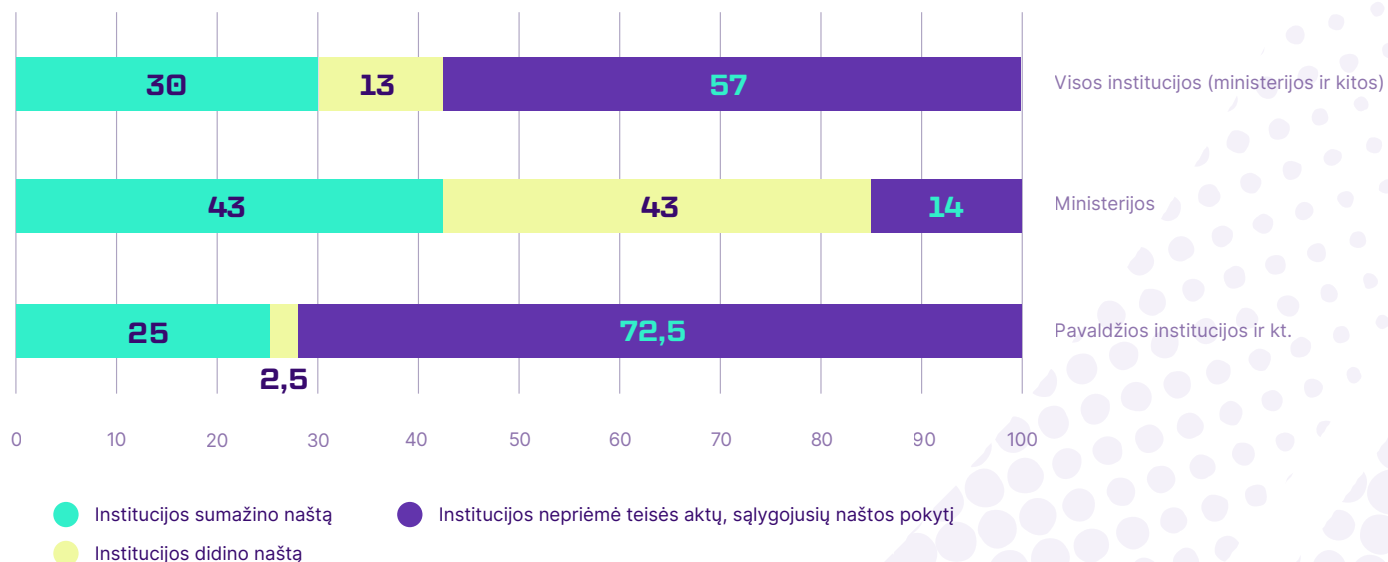
3 paveiksle pateikiama informacija apie institucijų pasiskirstymą (procentais) atsižvelgiant į tai, ar jos bendrai sumažino, padidino reguliavimo naštą, ar nepateikė duomenų apie naštos pokyčius, nes per ataskaitinį laikotarpį nepriėmė tokių teisės aktų. Taip pat atskirai nurodomos ministerijos, joms pavaldžios institucijos ir kitos institucijos.

INSTITUCIJŲ, KURIOS LAIKĖSI „ONE IN, ONE OUT“ TAISYKLĖS 2019–2025 METAIS, SKAIČIUS IR PROCENTAS



2 pav. „One in, one out“ taisyklės taikymas institucijose 2019–2025 m.

2025 M. NAŠTŲ SUMAŽINUSIŲ, PADIDINUSIŲ IR NAŠTOS NEKEITUSIŲ INSTITUCIJŲ SKAIČIUS PROCENTAIS

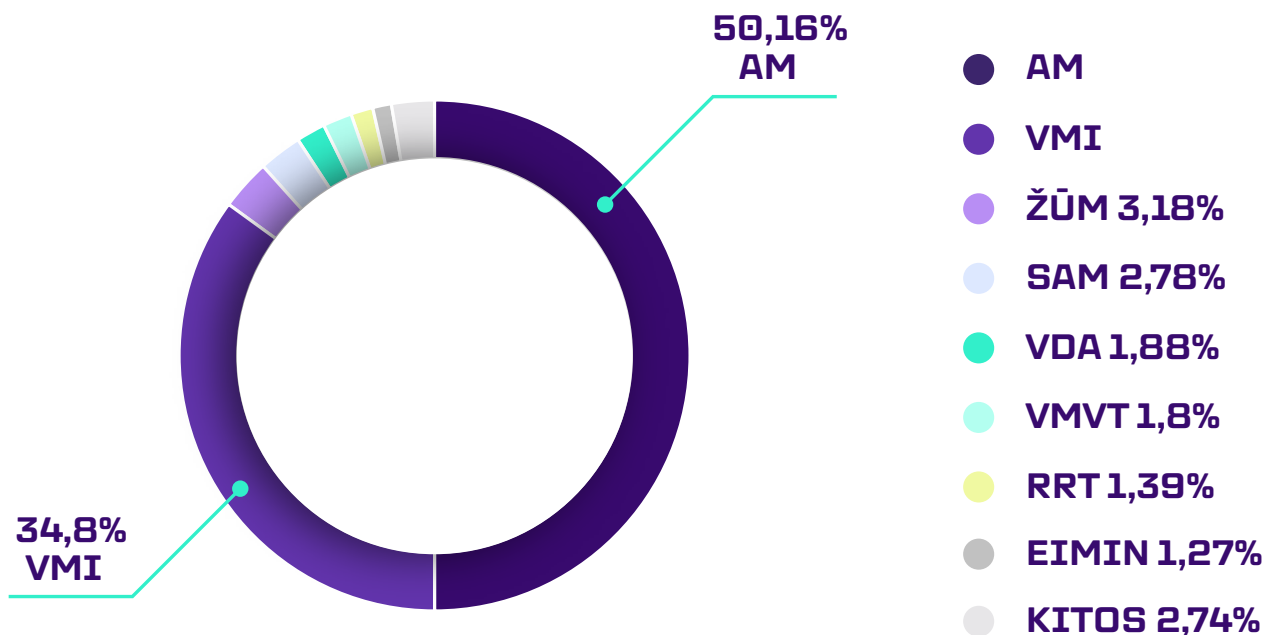


3 pav. 2025 m. našta sumažinusių, padidinusių ir naštos nekeitusių institucijų skaičius procentais

ADMINISTRACINĘ NAŠTĄ IR PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDAS PER 2025 M. LABIAUSIAI SUMAŽINUSIOS INSTITUCIJOS

Bendrą 2025 m. AN ir PI pokyčio rodiklio dydį sudaro 16 institucijų pagal kompetenciją sukeliama AN ir PI pokyčio mažinimo rodikliai – AN ir PI sumažintos daugiau nei 23,11 mln. eurų. Žemiau pateiktame grafike (4 pav.) pavaizduota, kiek per 2025 m. institucijos prisidėjo (procentais) prie sumažinto AN ir PI rezultato. Matome, kad labiausiai prie sumažinimo prisidėjo AM (50,16 proc.) ir VMI (34,80 proc.). ŽŪM sumažino naštą 3,18 proc., SAM 2,78 proc., VDA 1,88 proc., VMVT 1,80 proc., RRT 1,39 proc., EIMIN 1,27 proc., o UŽT, PAGD, KT, VPT, KAM, LMI, LSD ir VRM pagal kompetenciją priimti teisės aktai bendrai sudarė 2,74 proc. AN ir PI sumažinimo.

ADMINISTRACINĘ NAŠTĄ IR PRISITAIKYMO IŠLAIDAS MAŽINUSIOS INSTITUCIJOS 2025 M., PROCENTAIS (IŠ VISO -23 110 617 EUR)

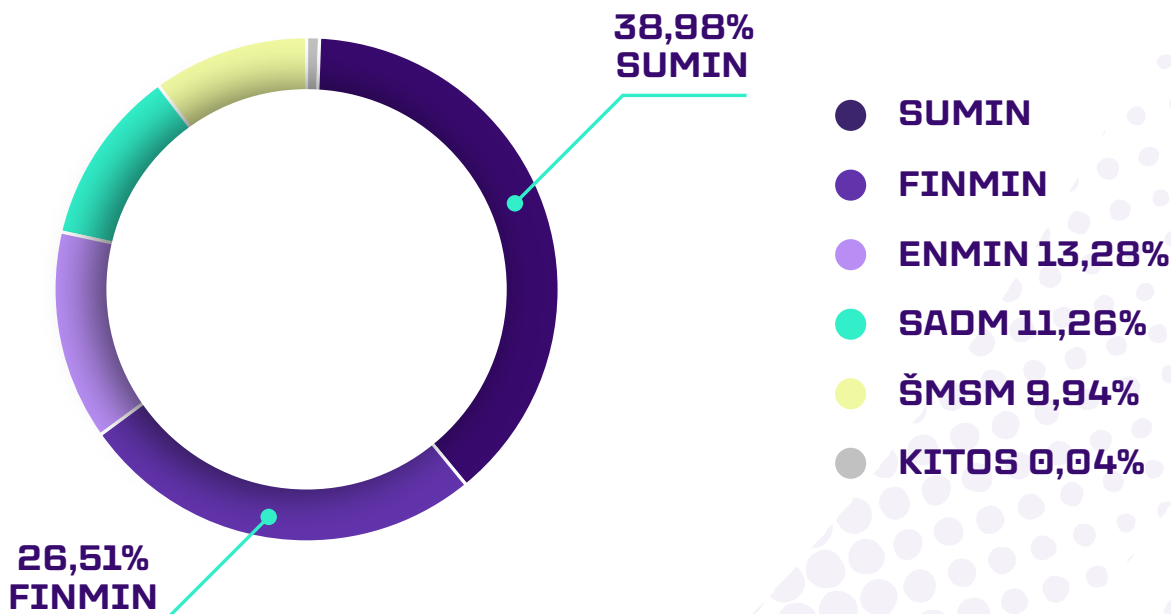


4 pav. AN ir PI mažinamos institucijos 2025 m. procentais

ADMINISTRACINĘ NAŠTĄ IR PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDAS PER 2025 M. PADIDINUSIOS INSTITUCIJOS

Bendrą 2025 m. AN ir PI pokyčio rodiklį sudaro 7 institucijų pagal kompetenciją sukeliama AN ir PI pokyčio didinimo rodikliai – AN ir PI padidintos daugiau nei 28,47 mln. eurų. Šį rezultatą didžiąja dalimi lėmė institucijų teisės aktuose nustatyti įpareigojimai, kuriems įgyvendinti ūkio subjektai patirs reikšmingas PI; plačiau apie tai Ataskaitos skyriuose „Sumažintos ir padidintos administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų santykis“, „Labiausiai administracinę naštą ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidas 2025 m. didinę teisės aktai“. Žemiau pateiktame grafike (5 pav.) pavaizduota, kiek per 2025 m. institucijos prisidėjo (procentais) prie padidinto AN ir PI rezultato. Labiausiai prie padidinio prisidėjo SUMIN (38,98 proc.) ir FINMIN (26,51 proc.), šiek tiek mažiau ENMIN (13,28 proc.), SADM (11,26 proc.), ŠMSM (9,94 proc.), o KM ir VATESI abi kartu tik 0,04 proc.

ADMINISTRACINĘ NAŠTĄ IR PRISITAIKYMO IŠLAIDAS DIDINUSIOS INSTITUCIJOS 2025 M. PROCENTAIS (IŠ VISO +28 474 733 EUR)



5 pav. AN ir PI didinusių institucijų 2025 m. procentais

Toliau pateiktoje 1 lentelėje nurodyti visų 19 institucijų, kurios per 2025 m. II pusmetį pagal kompetenciją mažino arba didino AN ir PI, bendro AN ir PI pokyčio dydžiai. 2 lentelėje pateikti duomenys apie visas 23 institucijas, pagal savo kompetenciją mažinusias ir didinusias AN ir PI per visus 2025 metus. Ataskaitos 1 priede pateiktas teisės aktų projektų, įtrauktų į AN ir PI pokyčio skaičiavimą per 2025 m. I pusmetį, sąrašas, o Ataskaitos 2 priede – per 2025 m. II pusmetį.

1 LENTELĖ. INSTITUCIJŲ PER 2025 M. II PUSMETĮ BENDRO ADMINISTRACINĖS NAŠTOS IR PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDŲ POKYČIO RODIKLIO REZULTATAI

EIL. NR.	INSTITUCIJA	BENDRAS AN IR PI POKYTIS (EURAIS) PER 2025 M. II PUSMETĮ	AN IR PI POKYTIS (ES TEISĖS AKTŲ KILMĖS) PER 2025 M. II PUSMETĮ	AN IR PI POKYTIS (NACIONALINĖS KILMĖS) PER 2025 M. II PUSMETĮ
1.	VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA	-4 916 552,70	-3 446 751,52	-1 469 801,18
2.	FINANSŲ MINISTERIJA	-882 254,91	+370 696,23	-1 252 951,14
3.	ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA	-626 540,27	0,00	-626 540,27
4.	UŽIMTUMO TARNYBA	-198 510,57	0,00	-198 510,57
5.	SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA	-188 516,85	0,00	-188 516,85
6.	KONKURENCIJOS TARYBA	-163 096,42	0,00	-163 096,42
7.	VALSTYBĖS DUOMENŲ AGENTŪRA	-160 586,21	-138 731,57	-21 854,64
8.	APLINKOS MINISTERIJA	-125 926,11	+133 547,54	-259 473,65
9.	VALSTYBINĖ MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBA	-120 543,97	0,00	-120 543,97
10.	KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJA	-18 822,30	0,00	-18 822,30
11.	VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ TARNYBA	-11 086,27	0	-11 086,27
12.	LIETUVOS METROLOGIJOS INSPEKCIJA	-2 430,75	0,00	-2 430,75
13.	VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA	-735,04	0	-735,04
14.	VALSTYBINĖ ATOMINĖS ENERGETIKOS SAUGOS INSPEKCIJA	+1 481,76	+740,88	+740,88
15.	KULTŪROS MINISTERIJA	+9 878,72	0,00	+9 878,72
16.	ENERGETIKOS MINISTERIJA	+59 106,34	+3 936,06	+55 170,28
17.	SUSISIEKIMO MINISTERIJA	+2 262 522,55	+2 915 540,42	-653 017,87
18.	ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA	+2 829 324,33	0,00	+2 829 324,33
19.	SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA	+3 205 048,25	+5 470 003,25	-2 264 955,00
IŠ VISO		+951 759,58	+5 308 981,29	-4 357 221,71

2 LENTELĖ. INSTITUCIJŲ PER VISUS 2025 METUS BENDRO ADMINISTRACINĖS NAŠTOS IR PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDŲ POKYČIO RODIKLIO REZULTATAI

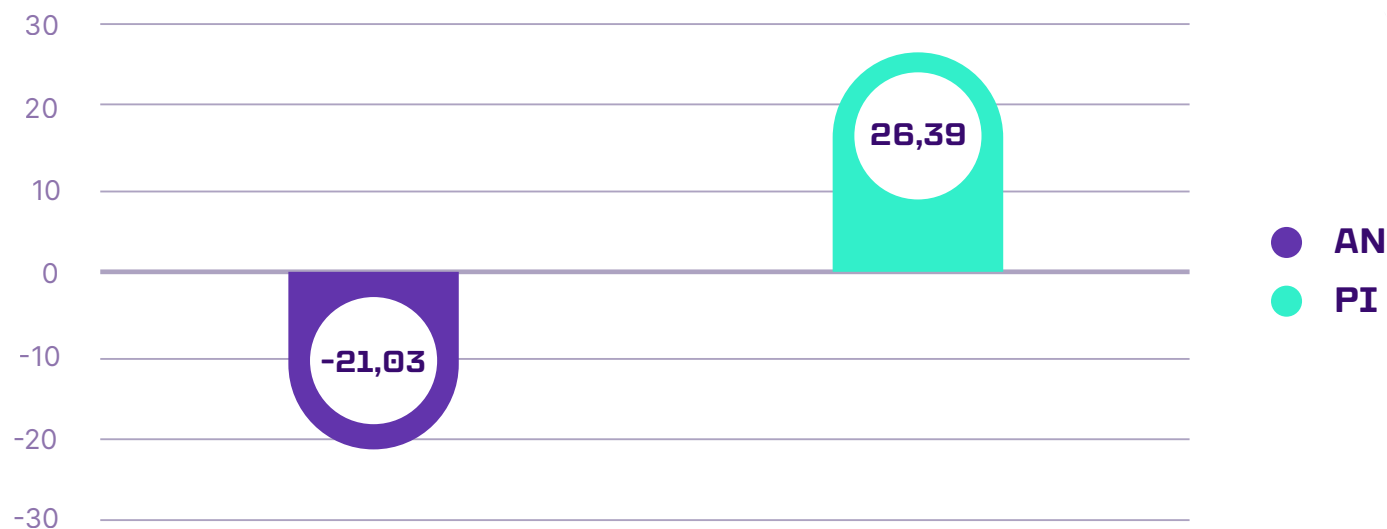
EIL. NR.	INSTITUCIJA	BENDRAS AN IR PI POKYTIS (EURAIS) PER VISUS 2025 METUS	AN IR PI POKYTIS (ES TEISĖS AKTŲ KILMĖS) PER VISUS 2025 METUS	AN IR PI POKYTIS (NACIONALINĖS KILMĖS) PER VISUS 2025 METUS
1.	APLINKOS MINISTERIJA	-11 592 034,00	+41 506,05	-11 633 540,05
2.	VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA	-8 042 563,50	-3 446 751,52	-4 595 811,98
3.	ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA	-734 554,77	-6 025,72	-728 529,05
4.	SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA	-641 709,58	0,00	-641 709,58
5.	VALSTYBĖS DUOMENŲ AGENTŪRA	-434 929,19	-376 310,04	-58 619,15
6.	VALSTYBINĖ MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBA	-415 654,44	+3 537 501,72	-3 953 156,16
7.	RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBA	-322 239,49	0,00	-322 239,49
8.	EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA	-294 466,74	0,00	-294 466,74
9.	UŽIMTUMO TARNYBA	-198 510,57	0,00	-198 510,57
10.	PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS IR GELBĖJIMO DEPARTAMENTAS	-184 800,00	0,00	-184 800,00
11.	KONKURENCIJOS TARYBA	-163 096,42	0,00	-163 096,42
12.	VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ TARNYBA	-62 019,31	0,00	-62 019,31
13.	KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJA	-18 822,30	0,00	-18 822,30
14.	LIETUVOS METROLOGIJOS INSPEKCIJA	-2 430,75	0,00	-2 430,75
15.	LIETUVOS STANDARTIZACIJOS DEPARTAMENTAS	-2 051,05	0,00	-2 051,05
16.	VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA	-735,04	0	-735,04
17.	VALSTYBINĖ ATOMINĖS ENERGETIKOS SAUGOS INSPEKCIJA	+1 481,76	+740,88	+740,88
18.	KULTŪROS MINISTERIJA	+9 878,72	0,00	+9 878,72
19.	ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA	+2 829 324,33	0,00	+2 829 324,33
20.	SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA	+3 205 048,25	+5 470 003,25	-2 264 955,00
21.	ENERGETIKOS MINISTERIJA	+3 781 375,60	+2 050 994,05	+1 730 381,55
22.	FINANSŲ MINISTERIJA	+7 549 349,89	+9 311 629,46	-1 762 279,57
23.	SUSISIEKIMO MINISTERIJA	+11 098 274,82	+11 812 925,85	-714 651,03
IŠ VISO		+5 364 116,22	+28 396 213,98	-23 032 097,76

SUMAŽINTOS IR PADIDINTOS ADMINISTRACINĖS NAŠTOS IR PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDŲ SANTYKIS

Nuo 2023 m. sausio 1 d. institucijoms į teisės aktų projektais sukuriama poveikio vertinimą privalomai įtraukus ir patiriamas PI ūkio subjektams, tapo vis sunkiau laikytis „One in, one out“ taisyklės. Tai matome ir anksčiau aptartame 2 paveiksle pateiktame grafike, nes pradėtos vertinti papildomos išlaidos investicijoms ir medžiagoms, o tai didina bendrą naštos rodiklį.

Apibendrinant institucijų pateiktus duomenis, nustatyta, kokią bendro institucijų pokyčio rodiklio už visus 2025 metus dalį sudaro AN ir PI. Šių išlaidų santykis pavaizduotas 6 paveiksle. **Bendra institucijų sumažinta AN viršijo 21,03 mln. eurų, o PI didėjo daugiau nei 26,39 mln. eurų.**

AN IR PI RODIKLIO SANTYKIS 2025 M., MLN. EURŲ



6 pav. Bendro AN ir PI pokyčio rodiklio 2025 metais santykis

Žemiau esančioje 3 lentelėje nurodyti teisės aktai, kuriais sukeliamas PI pokytis, taip pat pateiktas bendras institucijų, prisidėjusių prie šio rodiklio, PI pokytis.

3 LENTELĖ. TEISĖS AKTAI, KURIAIS 2025 M. I IR II PUSMETĮ SUKELTAS PI POKYTIS

EIL. NR.	TEISĖS AKTO PAVADINIMAS	AN POKYTIS	PI POKYTIS
2025 M. II PUSMETIS			
1.	Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo „Dėl Kietųjų naudingųjų iškasenų išteklių naudotojų vykdomos išteklių naudojimo apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektas	-11 179,35 Eur	-92 610,00 Eur (markšeiderinius planus bus privalu rengti ir pateikti vieną kartą per kalendorius metus, jeigu naudingųjų iškasenų iškasama 10 tūkst. m ³ ir daugiau, arba kol bus pasiektas šis kiekis. Prieš tai galiojo reguliavimas, kad markšeiderinius planus privalu rengti, kai iškasama 10 tūkst. m ³ , todėl aktyviai dirbantiems ūkio subjektams per metus reikėdavo parengti 2 ar daugiau markšeiderinius planus; taip pat nereikės rengti markšeiderinių planų ir po 3 metų, jeigu naudingųjų iškasenų gavyba nebuvo pradėta)
2.	Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugsėjo 10 d. įsakymo Nr. D1-481 „Dėl Elektros ir elektroninės įrangos bei jos atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas	+123 264,96 Eur	+8 400,00 Eur (F-dujų surinkimo iš elektros ir elektronikos atliekų įrangos įsigijimas)

IŠ VISO AM TEISĖS AKTAIS SUKELIAMAS PI POKYTIS

-84 210,00 EUR

2025 M. I PUSMETIS			
3.	Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo pakeitimo projektas	+2 155 981,67 Eur	+1 359 750 Eur (investicijos, diegiant ekonomiškai pagrįstas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones galutinės energijos vartotojų objektuose (patalpose, įrenginiuose, transporto objektuose)
4.	Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. gegužės 27 d. nutarimo Nr. 527 „Dėl Papildomų garantijų pažeidžiamiesiems elektros energijos vartotojams įgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas	+987,95 Eur	+26 250 Eur (investicijos programinės įrangos funkcionalumams)
5.	Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymo „Dėl energetikos ministro 2010 m. vasario 11 d. įsakymo Nr. 1-38 „Dėl Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas	+2 201,98 Eur	+168 000,00 Eur (investicijos programinės įrangos funkcionalumams)

IŠ VISO ENMIN TEISĖS AKTAIS SUKELIAMAS PI POKYTIS

+1 554 000,00 EUR

2025 M. I PUSMETIS			
6.	Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 2, 37 ¹ , 38, 39, 40 ¹ , 48, 61 ² , 68, 71, 88, 100, 108, 140, 141, 148, 155, 159 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 37 ² , 61 ³ ir 61 ⁴ straipsniais įstatymas Nr. XV-309	+28 960,06 Eur	+877 800,00 Eur (pritaikyti IS teikti ir saugoti duomenis)
7.	Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.228 ³ , 6.228 ⁷ , 6.228 ¹⁰ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas	0 Eur	+5 040 000,00 Eur (IT išlaidos įsidięgti sutarties atsisakymo funkciją)

2025 M. II PUSMETIS

8.	Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. rugsėjo 23 d. nutarimo Nr. 1017 „Dėl 2011 m. vasario 15 d. Tarybos direktyvos 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje ir panaikinančios direktyvą 77/799/EEB ir Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ir susitarimų dėl automatinės informacijos apie finansines sąskaitas mainų įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektas	-11 766,27 Eur	+382 462,50 Eur (IT sistemų pritaikymas reikalingiems duomenims teikti VMI apie sąskaitų
----	--	----------------	---

IŠ VISO FINMIN TEISĖS AKTAIS SUKELIAMAS PI POKYTIS

+6 300 262,50 EUR

2025 M. I PUSMETIS

9.	Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus įsakymo „Dėl Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2005 m. vasario 18 d. įsakymo Nr. 64 „Dėl Bendrųjų gaisrinės saugos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas	0 Eur	-184 800,00 Eur (nelieka išlaidų stoginėms įsirengti laikyti nedegųjų dujų balionus)
----	---	-------	---

IŠ VISO PAGD TEISĖS AKTAIS SUKELIAMAS PI POKYTIS

-184 800,00 EUR

2025 M. I PUSMETIS

10.	Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos tarybos nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos tarybos 2011 m. spalio 10 d. nutarimo Nr. 1V-960 „Dėl Prieigos, įskaitant tinklą sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas	0 Eur	+378 000,00 Eur (išlaidos investicijoms programinei įrangai įsidiegti operatoriams blokuoti nesaugius telefoninius skambučius)
-----	---	-------	---

IŠ VISO RRT TEISĖS AKTAIS SUKELIAMAS PI POKYTIS

+378 000,00 EUR

2025 M. II PUSMETIS

11.	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. liepos 16 d. įsakymo Nr. A1-184/V-546 „Dėl Darbo su asbestu nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas	+1 060 003,25 Eur	+4 410 000,00 Eur (darbuotojų švarinimo įrangos ir specialios ventiliacijos įrangos įsigijimas)
-----	--	-------------------	--

IŠ VISO SADM TEISĖS AKTAIS SUKELIAMAS PI POKYTIS

+4 410 000,00 EUR

2025 M. I PUSMETIS

12.	Lietuvos Respublikos alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 12, 18, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 34, 35 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas	+1 523,27 Eur	+8 890 770,00 Eur (reikalingos kasmetinės išlaidos investicijoms infrastruktūrai įrengti (penkerius metus) TEN-T pagrindiniam ir TEN-T visuotiniam tinklui priklausantiems ūkio subjektams: Lietuvos oro uostai privalo užtikrinti elektros tiekimą oro uoste stovintiems orlaiviams; Lietuvos jūrų uostai privalo užtikrinti elektros tiekimą nuo kranto jūrų konteinerių vežėjams ir jūrų keleiviniams laivams; Lietuvos vidaus vandenų uostai privalo įrengti įrenginius, kuriais vidaus vandenų laivams nuo kranto būtų tiekama elektra)
-----	---	---------------	---

2025 M. II PUSMETIS

13.	Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 11 d. nutarimo Nr. 1950 „Dėl Kelių eismo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo	+51 889,57 Eur	+82 857,60 Eur (nustatomas reikalavimas mikrojudumo priemonės nuomojančiam ūkio subjektui privalomai turėti ir mikrojudumo priemonės šalimą)
14.	Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 18 ir 35 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 18(1) straipsniu įstatymo projektas	0 Eur	+590 625,00 Eur (orlaiviams ūkio subjektai turės pirkti radijo ryšio įrangą ir radiolokacinius atsakiklius)
15.	Lietuvos Respublikos alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 3, 12, 23, 35 straipsnių, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 14(1), 27(1) straipsniais, aštuntuoju(1) skirsniu įstatymo projektas	+1 838,72 Eur	+2 913 701,70 Eur (išlaidos medžiagoms, nes aviaciniai degalai turi būti tvarūs)

IŠ VISO SUMIN TEISĖS AKTAIS SUKELIAMAS PI POKYTIS

+12 477 954,30 EUR

2025 M. I PUSMETIS

16.	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. liepos 12 d. įsakymo Nr. V-572 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 109:2016 „Baseinų visuomenės sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ pakeitimo projektas	-2 589,68 Eur	-67 919,25 Eur (išlaidos skirtos baseino paslaugų teikėjui vandens apykaitos sistemai (vandens persipildymo ar skimerinei) įsirengti)
-----	--	---------------	--

2025 M. II PUSMETIS

17.	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. liepos 29 d. įsakymo Nr. V-737 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 47:2011 „Asmens sveikatos priežiūros įstaigos: bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas	0 Eur	-38 115,00 Eur (asmens sveikatos priežiūros įstaigoms, teikiančioms antrinės medicininės reabilitacijos paslaugas, neberekės įrengti praustuvių)
-----	---	-------	---

IŠ VISO SAM TEISĖS AKTAIS SUKELIAMAS PI POKYTIS

-106 034,25 EUR

2025 M. II PUSMETIS

18.	Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 24 d. nutarimo Nr. 1688 „Dėl Valstybinės kalbos mokėjimo kategorijų ir jų taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas	+1 049 171,13 Eur	+1 780 153,20 Eur (individualią veiklą vykdančiams asmenims užsieniečiams (Lietuvoje prekes parduodantiems ar paslaugas teikiantiems) iki 2028 m. privaloma išsilankyti lietuvių kalbos A2 lygį ir baigti kalbos kursus)
-----	--	-------------------	---

IŠ VISO ŠMSM TEISĖS AKTAIS SUKELIAMAS PI POKYTIS

+1 780 153,20 EUR

2025 M. I PUSMETIS

19.	Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus įsakymo „Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2004 m. kovo 12 d. įsakymo Nr. B1-201 „Dėl Veterinarinių vaistų prekybos ir apskaitos taisyklių patvirtinimo“ projektas	-162 875,07 Eur	-14 116,92 Eur (nelieka išlaidų apskaitos dokumentams spausdinti)
-----	--	-----------------	--

IŠ VISO VMVT TEISĖS AKTAIS SUKELIAMAS PI POKYTIS

-14 116,92 EUR

2025 M. I PUSMETIS

20.	Lietuvos Respublikos finansų ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymo „Dėl finansų ministro ir žemės ūkio ministro 2024 m. sausio 5 d. įsakymo Nr. 1K-5/3D-9 „Dėl prekybos žemės ūkio ir maisto produktais turgavietėse darbo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas	-151,33 Eur	-36,53 Eur (nelieka išlaidų medžiagoms – popieriui darbo sutarčiai atspausdinti)
------------	--	-------------	---

2025 M. II PUSMETIS

21.	Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. balandžio 27 d. įsakymo Nr. 3D-238 „Dėl Galvijo paso išdavimo ir naudojimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projektas	-291 414,90 Eur	-114 817,50 Eur (ūkio subjektams nebereikės pašto siunta institucijoms siųsti galvijo paso dokumentų)
------------	---	-----------------	--

IŠ VISO ŽŪM TEISĖS AKTAIS SUKELIAMAS PI POKYTIS

-114 854,03 EUR

IŠ VISO

+26 396 354,80 EUR

Toliau pateiktoje 4 lentelėje nurodyti visų 23 institucijų atskirai išskirti AN pokyčio ir PI pokyčio rodikliai bei bendras AN ir PI pokytis.

4 LENTELĖ. INSTITUCIJŲ PER 2025 METUS ADMINISTRACINĖS NAŠTOS POKYČIO IR PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDŲ POKYČIO RODIKLIO REZULTATAI

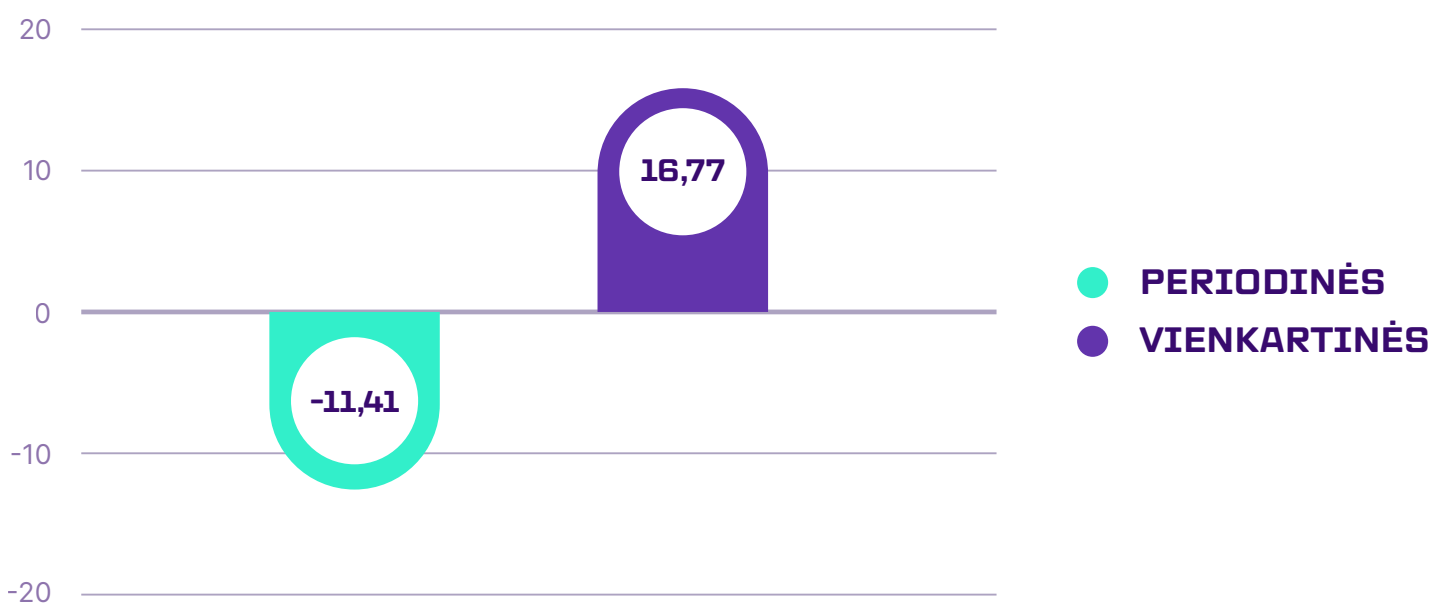
EIL. NR.	INSTITUCIJA (PAGAL ABĖCĖLĘ)	AN POKYTIS (EURAIS) PER VISUS 2025 METUS	PI POKYTIS (EURAIS) PER VISUS 2025 METUS	BENDRAS AN IR PI POKYTIS (EURAIS) PER VISUS 2025 METUS
1.	APLINKOS MINISTERIJA	-11 507 824,00	-84 210,00	-11 592 034,00
2.	EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA	-294 466,74	0,00	-294 466,74
3.	ENERGETIKOS MINISTERIJA	+2 227 375,60	+1 554 000,00	+3 781 375,60
4.	FINANSŲ MINISTERIJA	+1 249 087,39	+6 300 262,50	+7 549 349,89
5.	KONKURENCIJOS TARYBA	-163 096,42	0,00	-163 096,42
6.	KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJA	-18 822,30	0,00	-18 822,30
7.	KULTŪROS MINISTERIJA	+9 878,72	0,00	+9 878,72
8.	LIETUVOS METROLOGIJOS INSPEKCIJA	-2 430,75	0,00	-2 430,75
9.	LIETUVOS STANDARTIZACIJOS DEPARTAMENTAS	-2 051,05	0,00	-2 051,05
10.	PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS IR GELBĖJIMO DEPARTAMENTAS	0,00	-184 800,00	-184 800,00
11.	RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBA	-700 239,49	+378 000,00	-322 239,49
12.	SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA	-1 204 951,75	+4 410 000,00	+3 205 048,25
13.	SUSISIEKIMO MINISTERIJA	-1 379 679,48	+12 477 954,30	+11 098 274,82
14.	SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA	-535 675,33	-106 034,25	-641 709,58
15.	ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA	+1 049 171,13	+1 780 153,20	+2 829 324,33
16.	UŽIMTUMO TARNYBA	-198 510,57	0,00	-198 510,57
17.	VALSTYBĖS DUOMENŲ AGENTŪRA	-434 929,19	0,00	-434 929,19
18.	VALSTYBINĖ ATOMINĖS ENERGETIKOS SAUGOS INSPEKCIJA	+1 481,76	0,00	+1 481,76
19.	VALSTYBINĖ MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBA	-401 537,52	-14 116,92	-415 654,44
20.	VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA	-8 042 563,50	0,00	-8 042 563,50
21.	VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA	-735,04	0,00	-735,04
22.	VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ TARNYBA	-62 019,31	0,00	-62 019,31
23.	ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA	-619 700,74	-114 854,03	-734 554,77
IŠ VISO		-21 032 238,58	+26 396 354,80	+5 364 116,22

VIENKARTINIŲ IR PERIODINIŲ ADMINISTRACINĖS NAŠTOS IR PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDŲ SANTYKIS

EIMIN preliminariai įvertino 2025 m. priimtų teisės aktų AN ir PI, pagal pobūdį jas suskirstydama į vienkartinės ir periodines. Apibendrinta informacija apie šių išlaidų apytikrius dydžius pateikiama 7 paveiksle. Vertinimo duomenimis, **2025 m. vienkartinės išlaidos padidėjo daugiau nei 16,77 mln. eurų, o periodinės išlaidos sumažėjo beveik 11,41 mln. eurų.**

Pažymėtina, kad bendros vienkartinės išlaidos, patiriamos įgyvendinant teisinio reguliavimo reikalavimus, dažniausiai yra didesnės nei periodinės. Tai lemia tai, kad vienkartinės išlaidos apima, pavyzdžiui, informacinių sistemų funkcionalumą atnaujinimą, naujos programinės įrangos ar signalizacijos sistemų įsigijimą, įrengimų, kasos aparatų ar skaitiklių pakeitimą naujais, taip pat vienkartinės išlaidas įvairioms medžiagoms įsigyti. Periodinės išlaidos dažniau susijusios su nuolatinių reikalavimų, tokių kaip metinių finansinių ar veiklos ataskaitų, audito ataskaitų rengimas, žurnalų pildymas, informacijos viešinimas, kompetentingų institucijų informavimas ir pan., įgyvendinimu. Svarbu pabrėžti, kad periodines išlaidas ūkio subjektai patiria kasmet, o vienkartinės išlaidos patiriamos vieną kartą per metus ir vėlesniais metais nebesikartoja.

VIENKARTINIŲ IR PERIODINIŲ IŠLAIDŲ SANTYKIS 2025 M., MLN. EURŲ



7 pav. Vienkartinų ir periodinių AN ir PI santykis 2025 m.

IŠ EUROPOS SĄJUNGOS IR TARPTAUTINĖS TEISĖS AKTŲ REIKALAVIMŲ KILĘS ADMINISTRACINĖS NAŠTOS IR PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDŲ POKYTIS

Nuo 2022 m. Ekonomikos ir inovacijų ministerija iš bendro AN ir PI rodiklio pradėjo išskirti valstybės institucijų teisės aktų projektų sukeltos naštos skaičiavimuose nurodytas išlaidas, kurios susijusios su reikalavimais, kilusiais iš ES teisės aktų. Atsižvelgdami į tai, kad valstybės institucijos nuolat teigia, jog pagal nacionalinę teisę yra sudėtinga sumažinti ūkio subjektams sukeltą AN ir PI, ypač dėl iš ES teisės aktų kylančių reikalavimų, šiame Ataskaitos skyriuje pateikiame informaciją apie tai, kiek naštos per 2025 m. sukėlė ES teisės aktų reikalavimai.

Vertinant 2025 m. priimtų teisės aktų sukeltą poveikį, iš 2 lentelėje pateiktų duomenų matyti, kad dėl ES teisės aktų kilęs AN ir PI pokytis per 2025 m. yra beveik tris kartus didesnis nei, pvz., per visus 2024 m., t. y. beveik +28,39 mln. eurų (per visus 2024 m. šis rodiklis buvo beveik 9,77 mln. eurų padidėjimas). Per 2025 m. priimti 157 teisės aktai, sukeliančys AN ir PI pokytį, iš kurių 64 teisės aktai, kuriuose įtvirtinti įpareigojimai, kilę iš ES teisės aktų reikalavimų. Iš 23 institucijų 10 institucijų teisės aktuose buvo įtvirtinti reikalavimai iš ES kilmės teisės aktų. Kuriuose teisės aktuose buvo įtvirtinti tokie reikalavimai, galima rasti Ataskaitos 1 ir 2 prieduose.

Iš esmės 8 teisės aktai, kuriuose įtvirtintos nuostatos, kilusios iš ES teisės aktų, reikšmingai prisidėjo prie AN ir PI padidėjimo, dėl kurio institucijoms nepavyko sumažinti AN ir PI, ir tai atsispindėjo jų 2025 m. rodikliuose. Šios keturios institucijos yra SUMIN, FINMIN, ENMIN ir SADM. Kitų institucijų teisės aktai, kuriuose taip pat buvo nustatyti įpareigojimai, kilę iš ES teisės aktų, nedarė jų rodikliui tokios įtakos, todėl šiame Ataskaitos skyriuje nėra minimi.

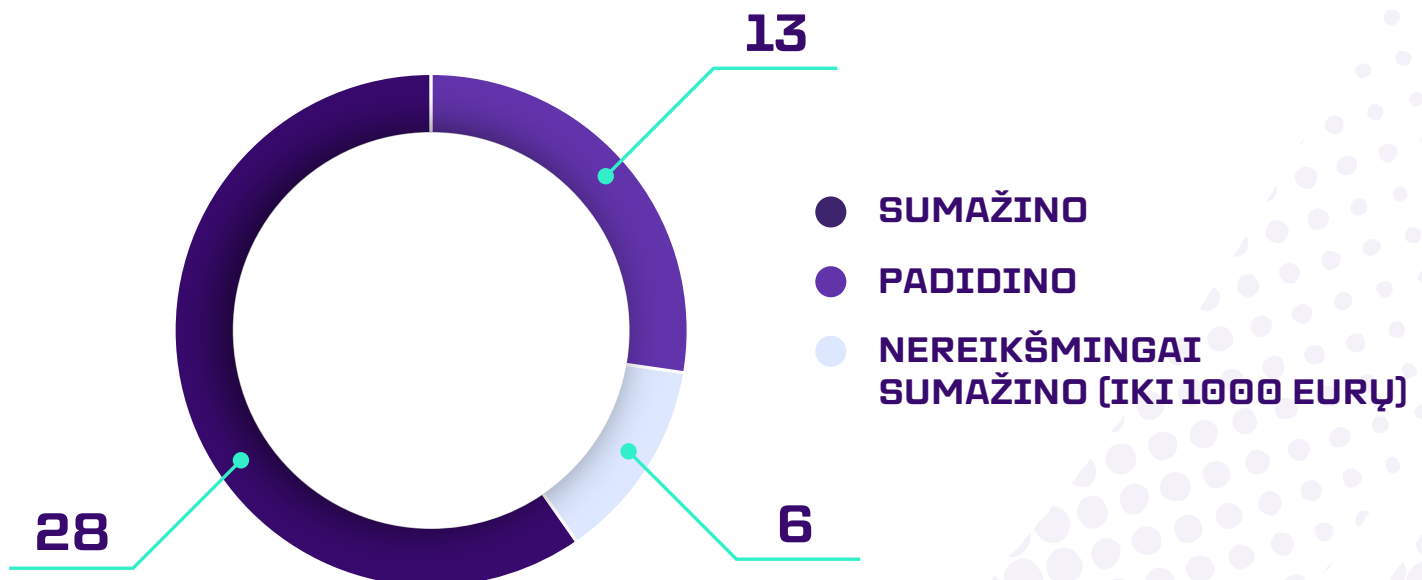
Labiausiai prie naštos didinimo prisidėjo LR alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 12, 18, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 34, 35 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (bendras AN ir PI pokytis +8,89 mln. eurų, visos išlaidos kilusios iš ES teisės aktų), LR civilinio kodekso 6.228³, 6.228⁷, 6.228¹⁰ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (bendras AN ir PI pokytis +5,04 mln. eurų, kai visos išlaidos yra kilusios iš ES teisės aktų), SADM ir SAM ministrų įsakymu keičiamas Darbo su asbestu nuostatų projektas (bendras AN ir PI pokytis +5,47 mln. eurų, visos išlaidos kilusios iš ES teisės aktų), LR alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 3, 12, 23, 35 straipsnių, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 14(1), 27(1) straipsniais, aštuntuoju(1) skirsniu įstatymo projektas (bendras AN ir PI pokytis +2,92 mln. eurų, visos išlaidos kilusios iš ES teisės

aktų), LR vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 1, 2, 40 straipsnių, aštuntojo skirsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (bendras AN ir PI pokytis +2,49 mln. eurų, kai visos išlaidos taip pat yra kilusios iš ES teisės aktų), LR energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo pakeitimo projektas (bendras AN ir PI pokytis beveik +3,52 mln. eurų, iš jų iš ES teisės aktų kilusios išlaidos siekia +2,04 mln. eurų), LR mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 2, 37¹, 38, 39, 40¹, 48, 61², 68, 71, 88, 100, 108, 140, 141, 148, 155, 159 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 37², 61⁵ ir 61⁶ straipsniais įstatymas Nr. XV-309 (bendras AN ir PI pokytis +906,76 tūkst. eurų, iš jų ES teisės aktais sukeliamas AN ir PI pokytis +905,96 tūkst. eurų), Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. rugsėjo 23 d. nutarimo Nr. 1017 „Dėl 2011 m. vasario 15 d. Tarybos direktyvos 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje ir panaikinančios direktyvą 77/799/EEB ir Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ir susitarimų dėl automatinės informacijos apie finansines sąskaitas mainų įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektas (bendras AN ir PI pokytis +370,70 tūkst. eurų, visos išlaidos kilusios iš ES teisės aktų). Beveik visuose šiuose teisės aktuose buvo vertinamos prisitaikymo išlaidos dėl reikalingų patirti investicijų. Išsamesnė informacija apie šiuos teisės aktus pateikta Ataskaitos skyriuje „Labiausiai administracinę naštą ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidas 2025 m. didinę teisės aktai“.

INSTITUCIJŲ PASIEKIMAI MAŽINANT ADMINISTRACINĘ NAŠTĄ IR PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDAS VERSLUI PER VISĄ 2014–2025 M. LAIKOTARPĮ

EIMIN pagal institucijų pateiktus duomenis apibendrina AN ir PI ūkio subjektams mažinimo pasiekimus nuo 2014 m., kai buvo nustatytas privalomas AN ūkio subjektams vertinimas. Per 2014–2025 m. laikotarpį labiausiai AN ir PI sumažinusios institucijos: pirmoje vietoje FINMIN (-63,84 mln. eurų), antroje vietoje VMVT (-42,35 mln. eurų), trečioje – VMI (-24,30 mln. eurų), ketvirtoje – AM (-19,96 mln. eurų) ir penktoje – ŽŪM (-8,55 mln. eurų). Konkretūs visų institucijų (įskaitant ir reorganizuotas institucijas) AN ir PI pokyčio dydžiai pateikiami Ataskaitos 3 priedo lentelėje. Institucijų, kurios per šiuos vienuolika su puse metų sumažino ir padidino AN ir PI ūkio subjektams pagal savo kompetenciją, skaičiai pateikiami 8 paveiksle.

INSTITUCIJŲ PASIEKIMAI PER VISĄ VERTINIMO LAIKOTARPĮ 2014–2025 M.



8 pav. Institucijų pasiekimai per visą AN ir PI vertinimo laikotarpį (2014–2025 m.)

LABIAUSIAI ADMINISTRACINĘ NAŠTĄ IR PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDAS 2025 M. MAŽINĘ TEISĖS AKTAI

2025 m. į AN ir PI pokyčio rodiklio skaičiavimus buvo įtraukti **6 teisės aktai**, kurie **mažino naštą daugiau nei 1 mln. eurų**, 20 teisės aktų, kurie mažino naštą daugiau nei 100 tūkst. eurų, ir 31 teisės aktas, mažinantis AN ir PI nuo 10 tūkst. iki 100 tūkst. eurų. Labiausiai AN ir PI sumažinę teisės aktai:

- 1** ▶ Pakeistu Statybos techniniu reglamentu STR 1.07.03:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų (inžinerinių statinių) formavimo tvarka“ patvirtinimo² **AN sumažinama beveik 5,73 mln. eurų**. Pakeitimu užtikrinamos tinkamos sąlygos įgyvendinti viešosios įstaigos Statybos sektoriaus vystymo agentūros kartu su Aplinkos ministerija įgyvendinamą projektą „Pastatų duomenų bankas“ Nr. 01-002-P-0001, finansuojamą iš ES ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ sukuriant pastatų duomenų banko informacinę sistemą (toliau – PDB IS). PDB IS įdiegimas padės reikšmingai sumažinti AN daugiabučius namus ir savivaldybei priklausančius viešuosius pastatus administruojančioms įmonėms, daugiabučių namų savininkų bendrijoms. AN sumažinama suvienodinant statinių techninės ir naudojimo priežiūros reikalavimus, taip užtikrinant teisės aktų nuostatų aiškumą ir taikymo vienodumą. Anksčiau techninės daugiabučių apžiūros buvo vykdomos du kartus per metus – pavasarį ir rudenį; po šio teisės akto pakeitimo bus vykdomos vieną kartą per metus.
- 2** ▶ AM ministro įsakymu patvirtintais Pastatų duomenų banko informacinės sistemos steigimo ir jos nuostatais³ **AN sumažinama beveik 5,58 mln. eurų**. Pradėjus veikti pastatų duomenų banko informacinei sistemai (PDB IS), bus centralizuotai tvarkomi pastatų priežiūrai ir renovacijai skatinti reikalingi aktualūs duomenys. Sukurtas pastatų priežiūros, energinio efektyvumo didinimo, renovacijos skatinimo, planavimo ir įgyvendinimo procesas išspręs esminę problemą, susijusią su tinkamų sprendimų skatinant renovaciją priėmimu, – duomenų apie pastatų priežiūrą (kuri apima statinio techninės ir eksploatacinės būklės įvertinimą) trūkumą. Sumažės AN statinio techniniams prižiūrėtojams dėl statinio techninės priežiūros žurnalo pildymo ir pateikimo PDB IS, statinio periodinių ir specialiųjų apžiūrų aktų pildymo ir pateikimo PDB IS ir kt. pakeitimų.

²Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2025 m. birželio 25 d. įsakymas Nr. D1-83 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. D1-971 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.07.03:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų (inžinerinių statinių) formavimo tvarka“ patvirtinimo“ pakeitimo“.

³Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2025 m. birželio 5 d. įsakymas Nr. D1-74 „Dėl Pastatų duomenų banko informacinės sistemos steigimo ir jos nuostatų patvirtinimo“.

- 3** ▶ Perkeliant Direktyvos 2011/16 pakeitimą (Tarybos direktyva 2023/2226, dar kitaip vadinama DAC8 direktyva, taip pat EBPO CARF (*Cripto-Asset Reporting Framework*) į nacionalinę teisę, VMI viršininko įsakymu patvirtintose Informacijos, būtinos tarptautiniams bendradarbiavimo įsipareigojimams dėl automatinių informacijos apie finansines sąskaitas mainų įgyvendinti, pateikimo taisyklėse⁴ perkelta nuostata, nustatanti papildomą sąskaitos, kuriai netaikoma finansinės sąskaitos apibrėžtis, sąvoką. Ši išimtis nustato, jog elektroninių pinigų įstaigos neteikia duomenų VMI apie sąskaitas, kuriose laikomi klientų el. pinigai, jeigu per slenkamąjį 90 dienų laikotarpį agreguotos sąskaitos dienos pabaigos likučių vidurkis arba suma bet kuriuo 90 iš eilės einančių dienų laikotarpiu bet kurią kalendorinių metų ar kito atitinkamo ataskaitinio laikotarpio dieną neviršijo nacionaline valiuta išreikštos sumos, kuri atitinka 10 000 USD (Taisyklių 7 priedo 40.7 p.). Kadangi Lietuvoje el. pinigų įstaigos duomenis pagal CRS (*Common Reporting Standard*), DAC2 (Direktyva 2011/16) iki šių nuostatų perkėlimo teikė pagal iki pakeitimo galiojusią tvarką (sąskaitos, išsamaus patikrinimo procedūros, duomenų rinkimas ir kt. veiksmai buvo atliekami su visomis sąskaitomis nepriklausomai nuo sąskaitų likučio), šios išimties pritaikymas ir adaptavimas nacionalinėje teisėje suteikė galimybę el. pinigų įstaigoms **AN sumažinti beveik 3,45 mln. eurų**, nes šios el. pinigų įstaigos sąskaitas, kurių likutis neviršija 10 000 USD per slenkamąjį 90 kalendorinių dienų laikotarpį, neturi prievolės teikti VMI.
- 4** ▶ VMI įsakymu pakeistomis Kasos aparatu užfiksuotų duomenų apsaugos nuo neteisėto jų pakeitimo ar sunaikinimo taisyklėmis⁵ panaikinama pareiga kasos aparatus techniškai aptarnaujančių ir remontuojančių įmonių specialistams turėti sertifikatus, suteikiančius teisę įmonių specialistams techniškai aptarnauti ir remontuoti kasos aparatus, taip pat neliko reikalavimo įrenginius prižiūrinčiam ūkio subjektui turėti papildomai pagamintus 7 (septynis) lipdukus su užrašu „Pavyzdys“, skirtus ekspertinei įmonei ir VMI. Šiais pakeitimais iš viso **AN ūkio subjektams sumažėjo daugiau nei 3,12 mln. eurų**.
- 5** ▶ SADM įsakymu pakeistais Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis nuostatais⁶ atsisakoma įpareigojimo suderinti su darbuotojų atstovais ir patvirtinti parengtą Darbuotojams nemokamai išduodamų asmeninių apsaugos priemonių sąrašą, o tai **ūkio subjektams tenkančių AN sumažina virš 2,23 mln. eurų**.

⁴Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2025 m. gruodžio 15 d. Nr. VA-124 įsakymas „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2015 m. lapkričio 25 d. įsakymo Nr. VA-102 „Dėl Informacijos, būtinos tarptautiniams bendradarbiavimo įsipareigojimams dėl automatinių informacijos apie finansines sąskaitas mainų įgyvendinti, pateikimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“.

⁵Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2025 m. balandžio 8 d. įsakymas Nr. VA-29 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. birželio 10 d. įsakymo Nr. VA-116 „Dėl Kasos aparatu užfiksuotų duomenų apsaugos nuo neteisėto jų pakeitimo ar sunaikinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“.

⁶Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2025 m. spalio 17 d. įsakymas Nr. A1-575 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. lapkričio 26 d. įsakymo Nr. A1-331 „Dėl Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“.

- 6** ► SUMIN ministro įsakymu pakeistomis Geležinkelių riedmenų registravimo taisyklėmis⁷ atsisakoma reikalavimo, registruojant geležinkelių riedmenis Europos Sąjungos geležinkelių agentūros (toliau – Agentūra) tvarkomame Europos transporto priemonių registre (toliau – ETPR), pateikti geležinkelių riedmenų nuotraukas, kuriose užfiksuotas kiekvienas registruojamas riedmuo ir ant jo esantys identifikavimo ženklai (modelis (serija) ir gamyklinis numeris), taip pat pateikti šias nuotraukas kartu su prašymu pakeisti (atnaujinti) duomenis apie geležinkelių riedmenis ETPR. Šie pakeitimai **ūkio subjektams tenkančią AN sumažina beveik 1,38 mln. eurų.**
- 7** ► VMI įsakymu pakeistomis Važtaraščių ir kitų krovinių gabenimo dokumentų duomenų teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklėmis⁸ nustatoma, kad atsiranda galimybė duomenis gauti į i.VAZ iš Vieningos gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinės sistemos (toliau – GPAIS), papildomai atliekų vežimo dokumentų duomenų neteikiant tiesiogiai i.VAZ. Atsižvelgiant į tai, ūkio subjektams nebereikės teikti du kartus tų pačių duomenų (i.VAZ ir GPAIS), VMI šiuos duomenis iš GPAIS gaus automatiškai. Šiuo pakeitimu ūkio subjektams **AN sumažėja beveik 949,69 tūkst. eurų.**
- 8** ► Priimtu LR įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymo pakeitimu⁹ panaikintas reikalavimas vidutinėms įmonių grupėms, kuriose nėra viešojo intereso įmonių, patronuojančioms įmonėms rengti metines konsoliduotąsias finansines ataskaitas ir konsoliduotąją vadovybės ataskaitą. Šie pakeitimai leidžia **ūkio subjektams AN sumažinti 815,31 tūkst. eurų.**
- 9** ► RRT nutarimu patvirtintomis Interneto prieigos paslaugų ir viešųjų asmenų tarpusavio ryšio paslaugų kokybės parametrų nustatymo taisyklėmis¹⁰ supaprastinamas prieš tai galiojęs interneto prieigos paslaugų, viešųjų asmenų tarpusavio ryšio paslaugų ir prisijungimo prie viešojo elektroninių ryšių tinklo kokybės parametrų (toliau – parametrai) reguliavimas ir numatyta, kad dalis anksčiau privalomų vertinti parametrų yra neprivalomi vertinti, taip pat supaprastinti informacijos apie parametrus skelbimo ir teikimo RRT reikalavimai. Iš viso **AN ūkio subjektams sumažėja 675,97 tūkst. eurų.**

⁷Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2025 m. rugsėjo 1 d. įsakymas Nr. 3-296 „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2005 m. kovo 2 d. įsakymo NR. 3-71 „Dėl Geležinkelių riedmenų registravimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“.

⁸Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2025 m. spalio 9 d. įsakymas Nr. VA-89 „Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2016 m. balandžio 1 d. įsakymo Nr. VA-36 „Dėl Važtaraščių ir kitų krovinių gabenimo dokumentų duomenų teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“.

⁹2025 m. birželio 25 d. LR įmonių ir įmonių grupių atskaitomybės įstatymas Nr. XIV-2811 1, 2, 3, 4, 16, 17, 19, 20, 23, 31, 32, 35, 36, 37, 40, 41 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymas Nr. XV-335.

¹⁰RRT tarybos 2025 m. sausio 14 d. nutarimas Nr. TN-8 „Dėl interneto prieigos paslaugų ir viešųjų asmenų tarpusavio ryšio paslaugų kokybės parametrų nustatymo taisyklių patvirtinimo“.

10 ▶ Priėmus LR akcinių bendrovių įstatymo pakeitimus¹¹ įteisintas bendrovės išperkamuju akcijų institutas, dar labiau liberalizuotas privilegijuotųjų akcijų reguliavimas, taip pat įtvirtinta teisė bendrovėms teikti finansinę pagalbą jos akcijoms įsigyti. Be to, šiais įstatymo pakeitimais ypač supaprastinta įstatinio kapitalo didinimo procedūra – sudaryta galimybė sprendimo dėl bendrovės įstatinio kapitalo didinimo priėmimą deleguoti bendrovės valdymo organui. Tai ženkliai mažina bendrovėms tenkančią AN dėl šios procedūros kaštų ir laiko sąnaudų. AN verslui mažėja ir atsisakius bendrovių valdyboms taikyto reguliavimo dėl kolegialaus organo įgaliojimų netekimo ir pareigos rinkti visą kolegialų organą, taip pat supaprastinus tarpinių dividendų skyrimo reguliavimą – sudaryta galimybė sprendimo dėl tarpinių dividendų priėmimą įstatais deleguoti bendrovės valdymo organui ir atsisakyta reikalavimo tvirtinti trumpesnio negu finansiniai metai laikotarpio tarpinių finansinių ataskaitų rinkinį ir atlikti jo auditą, jeigu pagal įstatymus auditas yra privalomas. LR akcinių bendrovių įstatymo pakeitimai **AN ūkio subjektams sumažina 435,47 tūkst. eurų.**

¹¹2025 m. birželio 30 d. LR akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 2, 15, 17, 19, 20, 24, 26, 26¹, 26², 28, 31, 32, 33, 34, 38, 39, 42, 45¹, 45², 46¹, 49, 51, 52, 53¹, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 60¹, 74, 76, 77 ir 78 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 42¹ straipsniu įstatymas Nr. XV-386.

LABIAUSIAI ADMINISTRACINĘ NAŠTĄ IR PRISITAIKYMO PRIE REGULIAVIMO IŠLAIDAS 2025 M. DIDINĘ TEISĖS AKTAI

Į 2025 m. AN ir PI pokyčio rodiklio skaičiavimus buvo įtraukti **7 teisės aktai, didinantys** naštą **daugiau nei 1 mln. eurų**, 8 teisės aktų pakeitimai, kurie padidino naštą nuo 100 tūkst. iki 1 mln. eurų, ir 8 teisės aktų pakeitimai, kurie padidino naštą nuo 10 tūkst. iki 100 tūkst. eurų. Labiausiai AN ir PI didinę teisės aktai:

- 1** ▶ Priimtu LR alternatyviųjų degalų įstatymo pakeitimu¹² sukeliama **AN ir PI ūkio subjektams virš 8,89 mln. eurų padidėjimą** lėmė 2023 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/1804 dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo, kuriuo panaikinama Direktyva 2014/94/ES, įgyvendinimas. Reglamentas nustato privalomus nacionalinius tikslus dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo ES valstybėse narėse. AN ir PI skaičiavimai atlikti įvertinus EIMIN siūlymus ir remiantis AB „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos“, AB „Vidaus vandens kelių direkcijos“ ir AB „Lietuvos oro uostų“ pateiktais investicijų poreikiais. Bendra investicijų suma – apie 40 mln. Eur – paskirstyta per penkerių metų laikotarpį, iki 2030 m., kai turėtų būti pasiekti Reglamento tikslai. Įgyvendinant Reglamento 9 straipsnį, kuris numato elektros tiekimo nuo jūros kranto infrastruktūros diegimą jūrų uostuose, Europos Komisija teigiamai įvertino Klaipėdos uosto projektą. Šiam projektui, kurio vertė siekia apie 11 mln. Eur, skirta 8,6 mln. Eur ES finansavimo.
- 2** ▶ SADM ir SAM ministrų įsakymu pakeistais Darbo su asbestu nuostatais¹³ nustatomus naujus įpareigojimus ūkio subjektams lėmė 2023 m. lapkričio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2023/2668, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2009/148/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su asbesto veikimu darbe, nuostatų perkėlimas. Nauji įpareigojimai, susiję su darbdavio pareigomis, skirtomis apsaugoti esminę vertybę – darbuotojų sveikatą (pvz., darbuotojų, patiriančių atsitiktinę ar mažo intensyvumo asbesto ekspoziciją, papildomų sveikatos patikrinimų organizavimas; papildoma darbuotojų, patiriančių atsitiktinę ar mažo intensyvumo asbesto ekspoziciją, ekspozicijos duomenų apskaita; darbuotojų švarinimo įrangos įsigijimas; specialios ventiliacijos įrangos įsigijimas; asbesto patikrinimai statiniuose; kiekvieną kartą prieš

¹²2025 m. birželio 25 d. LR alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 1, 2, 5, 11, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 31, 32, 33 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 20¹ straipsniu įstatymas Nr. XV-333.

¹³Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2025 m. gruodžio 19 d. įsakymas Nr. A1-753/V-1167 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. liepos 16 d. įsakymo Nr. A1-184/V-546 „Dėl Darbo su asbestu nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“.

pradedant darbą naujame objekte darbdaviui nustatoma pareiga Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos teritoriniam skyriui pateikti Pranešimą apie su asbestu susijusią veiklą; kt. reikalavimai), yra taikomi visose ES valstybėse narėse. Šiais naujais reikalavimais ūkio subjektams **AN ir PI padidinamos 5,47 mln. eurų**.

3 ► LR civilinio kodekso pakeitimais¹⁴ į nacionalinę teisę perkeliama 2023 m. lapkričio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2023/2673, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kiek tai susiję su nuotoliniu būdu sudaromomis finansinių paslaugų sutartimis, ir panaikinama Direktyva 2002/65 EB, nuostatos. Nustatyta, kad verslininkas turi sudaryti galimybę vartotojui atsisakyti nuotolinės pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sutarties naudojantis aiškiai matoma ir lengvai prieinama vartotojui sutarties atsisakymo funkcija tais atvejais, kai nuotolinė sutartis sudaryta naudojantis elektronine sąsaja. Įstatymo pakeitimu **ūkio subjektams PI padidinamos 5,04 mln. eurų**, nes jie turės patirti išlaidų įsideddami sutarties atsisakymo funkciją.

4 ► Priimti LR energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo¹⁵ pakeitimai lėmė **AN ir PI ūkio subjektams padidėjimą beveik 3,52 mln. eurų**. Didžioji dalis reikalavimų yra kilę iš 2023 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2023/1791 dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2023/955 nuostatų perkėlimo: 1) išplečiama energijos vartojimo audito atlikimo prievolės taikymo sritis, įtraukiant visas įmones, priklausomai nuo jų energijos suvartojimo vidurkio per paskutinius 3 metus (suvartojo daugiau kaip 2,8 GWh energijos, tačiau suvartojimas neviršijo 23,6 GWh); 2) įmonėms, kurių vidutinis metinis galutinės energijos suvartojimas per paskutinius 3 kalendorinius metus buvo didesnis kaip 23,6 GWh, ne vėliau kaip per 2 kalendorinius metus nuo vertinamo laikotarpio pabaigos numatyta pareiga įgyvendinti energijos naudojimo vadybos sistemą ir pateikti atliktų energijos vartojimo auditų ataskaitas arba įdiegtos energijos naudojimo vadybos sistemą patvirtinančius dokumentus energetikos ministro įgaliotai institucijai, kuri savo interneto svetainėje skelbia aktualią praktinę informaciją apie energijos vartojimo efektyvumą ir energijos vartojimo auditą, administruojamas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės bei vykdomą stebėseną ir priežiūrą. Įmonės pagal audito ataskaitose pateiktas rekomendacijas turės parengti jų įgyvendinimo planą ir skelbti įgyvendinimo rodiklį, kiek tai nelaikoma įmonės komercine paslaptimi; 3) įmonėms, kurių metinis galutinės energijos suvartojimas atitinkamais kalendoriniais metais buvo didesnis kaip 2,8 GWh, numatyta pareiga, pasibaigus šiems kalendoriniams metams, bet ne vėliau kaip iki kitų metų,

¹⁴2025 m. birželio 12 d. Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.228³, 6.228⁷, 6.228¹⁰ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymas Nr. XV-269.

¹⁵2025 m. birželio 5 d. LR energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo Nr. XII-2702 pakeitimo įstatymas Nr. XV-237.

einančių po šių kalendorinių metų, kovo 1 dienos, informuoti energetikos ministro įgaliotą instituciją ar įstaigą apie savo metinį galutinės energijos suvartojimą praėjusiais kalendoriniais metais; 4) viešiesiems subjektams ar ūkio subjektams, priimant planavimo, politikos ir investicijų sprendimus, kai atskiro (individualaus) investicijų projekto vertė yra daugiau kaip 100 mln. eurų arba daugiau kaip 175 mln. eurų transporto infrastruktūros atskirų (individualių) investicijų projektų atveju, numatyta prievolė atlikti kaštų ir naudos analizę su sprendimų alternatyvomis, taip pat prievolė pateikti informaciją apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principo taikymą ir įgyvendinimą praėjusiais kalendoriniais metais energetikos ministro įgaliotai institucijai; 5) elektros ir dujų perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai, kuriuose valstybei nuosavybės teise priklausančios akcijos tiesiogiai ar netiesiogiai suteikia daugiau kaip 1/2 balsų bendrovės visuotiniame akcininkų susirinkime, valstybės ir savivaldybių valdomos įmonės įpareigoti su Energetikos ministerija sudaryti viešai skelbiamus susitarimus dėl energijos sutaupymo; 6) asmenys, kuriems nuosavybės teise priklauso arba priklausys šilumos ir (arba) elektros energijos gamybos (išskyrus didelio naudingumo kogeneracijos), pramoninės gamybos technologiniuose procesuose, paslaugoms teikti naudojamas įrenginys, duomenų centras, įpareigoti Vyriausybės nustatyta tvarka atlikti kaštų ir naudos analizę ir ją pateikti energetikos ministro įgaliotai institucijai; 7) kiekvienais metais ne vėliau kaip iki gegužės 15 d. 500 kW ir didesnės informacinių technologijų įrengtosios galios poreikio duomenų centrų valdytojai įpareigoti savo interneto svetainėje viešai skelbti ir į Europos Komisijos sukurtą ES duomenų centrų bazę tiesiogiai teikti šiame įstatyme nurodytą informaciją apie duomenų centrą; 8) Nekilnojamojo turto registro tvarkytojas, elektros energijos skirstomųjų tinklų operatorius, gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius ir gamtinių dujų skirstymo sistemos operatorius, savivaldybių administracijos ir kiti nurodyti duomenų teikėjai įpareigoti energetikos ministro nustatyta tvarka ENERGIS tvarkytojui neatlygintinai pateikti informaciją, reikalingą tinkamam ENERGIS funkcionavimui.

- 5** ▶ Priimtas LR alternatyviųjų degalų įstatymo pakeitimas¹⁶, kurio AN ir PI padidėjimą lėmė nuostatos dėl reikalavimo, kad aviacinių degalų tiekėjai turi užtikrinti, kad oro uostuose orlaivių naudotojams tiekiamuose degaluose būtų įmaišyta minimali tvarių aviacinių degalų dalis, laikantis 2023 m. spalio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2023/2405 dėl vienodų sąlygų darniajam oro transportui (toliau – Reglamentas (ES) 2023/2405) 4 straipsnio 1 dalyje ir I priede nustatytų terminų ir reikalavimų. Reglamentas (ES) 2023/2405 nustato tvarių aviacinių degalų naudojimo ir tiekimo taisykles ir yra taikomas aviacinių degalų tiekėjams, orlaivių naudotojams, ES oro uostams ir juos valdančioms įstaigoms. Ūkio subjektams dėl šio pakeitimo **AN ir PI padidėja beveik 2,92 mln. eurų.**

¹⁶2025 m. lapkričio 27 d. LR alternatyviųjų degalų įstatymo NR. XIV-196 2, 3, 9, 12, 23, 33, 35 straipsnių, aštuntojo skirsnio pavadinimo, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 14(1), 33(1), 33(2), 33(3), 33(4), 33(5), 33(6) straipsniais įstatymas Nr. XV-622.

- 6** ▶ Vyriausybės nutarimu pakeistu Valstybinės kalbos mokėjimo kategorijų ir jų taikymo tvarkos aprašu¹⁷ ūkio subjektams **AN ir PI padidintos beveik 2,83 mln. eurų**. Pakeitimas susijęs su LR valstybinės kalbos įstatymo 7¹ straipsnio nuostatomis, kuriomis įstatymo lygmeniu nustatyta pareiga, kad Lietuvoje prekes parduodantys ar paslaugas teikiantys juridiniai ir fiziniai asmenys privalo užtikrinti tiesioginį gyventojų aptarnavimą valstybine kalba, todėl individualią veiklą vykdančias asmenys privalės iki 2028 m. išsilaikyti lietuvių kalbos A2 lygį ir baigti kalbos kursus.
- 7** ▶ Priimtais LR vartotojų teisių apsaugos įstatymo pakeitimais¹⁸, įgyvendinant 2023 m. lapkričio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2023/2673, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kiek tai susiję su nuotoliniu būdu sudaromomis finansinių paslaugų sutartimis, ir panaikinama Direktyva 2002/65 EB, nuostatas, **ūkio subjektams AN padidinama 2,49 mln. eurų**. Nustatoma, kad finansinių paslaugų teikėjas turės vartotojui pateikti priminimą apie nuotolinės sutarties atsisakymą tais atvejais, kai ikisutartinė informacija buvo pateikta likus mažiau nei 1 dienai iki nuotolinės sutarties sudarymo, ir pateikti tinkamus paaiškinimus apie nuotolinės finansinės sutarties sąlygas.
- 8** ▶ Priimtais LR mokesčių administravimo įstatymo pakeitimais¹⁹ įgyvendinamos 2023 m. spalio 17 d. priimtos Tarybos direktyvos (ES) 2023/2226, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje, nuostatos ir **padidinama AN ir PI ūkio subjektams 906,76 tūkst. eurų**. Kriptoturto paslaugų teikėjai privalės kaupti ir kartą per metus už praėjusius kalendorinius metus VMI teikti informaciją, susijusią su jo kriptoturto naudotojais, bei ją saugoti 5 metus. Taip pat informaciją teikiantys subjektai, nurodyti šio įstatymo 61¹, 61², 61³, 61⁵ straipsniuose, privalo informuoti kiekvieną atitinkamą fizinį asmenį apie tai, kad pagal Direktyvą 2011/16/ES ir Lietuvos tarptautines sutartis ar susitarimus dėl automatinių informacijos mainų bus renkami ir perduodami su juo susiję duomenys, ir kiekvienam atitinkamam fiziniam asmeniui iš anksto pateikti visą informaciją, kurią fizinis asmuo turi teisę gauti iš duomenų valdytojo, kad tas fizinis asmuo galėtų pasinaudoti teisėmis į duomenų apsaugą, ir bet kuriuo atveju prieš pranešant informaciją. Priėmus įstatymo 37² straipsnio 4 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytus sprendimus, šių sprendimų galiojimo laikotarpiu mokesčių mokėtojas turės teikti centrinio mokesčių administratoriaus nustatytas metines ataskaitas, kuriose atskleidžiama, kaip laikomasi sprendimo sąlygų, ir pateikiamos kritinių prielaidų galiojimo aplinkybės.

¹⁷Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2025 m. lapkričio 26 d. nutarimas Nr. 827 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 24 d. nutarimo Nr. 1688 „Dėl Valstybinės kalbos mokėjimo kategorijų nustatymo ir jų taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“.

¹⁸2025 m. birželio 12 d. LR vartotojų teisių apsaugos įstatymo Nr. I-657 1, 2, 40 straipsnių, aštuntojo skirsnio ir priedo pakeitimo įstatymas Nr. XV-268.

¹⁹2025 m. birželio 19 d. LR mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 2, 37¹, 38, 39, 40¹, 48, 61², 68, 71, 88, 100, 108, 140, 141, 148, 155, 159 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 37², 61⁵ ir 61⁶ straipsniais įstatymas Nr. XV-309.

- 9** ► Priimtu LR aviacijos įstatymo pakeitimu²⁰ **PI ūkio subjektams**, savo veikloje naudojantiems eksperimentinės kategorijos orlaivius, **padidinamos 590,63 tūkst. eurų**, ir oro eismo paslaugų teikėjui padidėjimą lėmė iškilęs poreikis užtikrinti minėtų orlaivių pilotų saugą oro erdvėje, kai reaguojant į galimus ar įvykusius oro erdvės pažeidimus aktyvuojamos ribojamosios zonos, kuriose prieš pažeidėjus gali būti panaudota karinė jėga, ir visi kiti tuo metu konkrečioje ribojamojoje zonoje esantys oro erdvės naudotojai turi tą zoną palikti. Tam tikslui eksperimentinės kategorijos orlaiviuose turi būti įrengta radijo ryšio aparatūra, kuria būtų galima palaikyti abipusį radijo ryšį su oro eismo paslaugų teikėju, ir radiolokaciniai atsakikliai, leidžiantys identifikuoti oro erdvėje esančius tokius orlaivius.
- 10** ► RRT tarybos nutarimu pakeistomis Prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklėmis²¹ ūkio subjektams **PI buvo padidintos 378,00 tūkst. eurų**, nes nustačius papildomus įpareigojimus ryšio operatoriams bus reikalingos papildomos išlaidos investicijoms, t. y. programinei įrangai įsidięgti, kad būtų galima blokuoti nesaugius telefoninius skambučius.

²⁰2025 m. rugsėjo 23 d. LR aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 2, 18 ir 35 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 18(1) straipsniu įstatymas Nr. XV-433.

²¹RRT tarybos 2025 m. balandžio 8 d. nutarimas Nr. TN-209 „Dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos tarybos 2011 m. spalio 10 d. nutarimo Nr. 1V-960 „Dėl Prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“.

SEKTORINIO REGULIAVIMO NAŠTOS MAŽINIMO 2023–2024 M. PLANO ĮGYVENDINIMO INFORMACIJA

Dėl 2023 m. parengto Sektorinio reguliavimo naštos mažinimo 2023–2024 m. plano²² (toliau – Sektorinis planas) priemonių įgyvendinimo informacija buvo pateikta Administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų stebėsenos ataskaitos už 2024 metus²³ 33–37 psl. EIMIN interneto svetainėje skelbiamos Sektorinio reguliavimo naštos mažinimo 2023–2024 metais plano vykdymo, koordinavimo ir atsiskaitymo gairės²⁴, kurių priede – Suvestinėje pateikiami papildomi duomenys apie per 2025 m. įgyvendintas priemones ir galimybes įgyvendinti priemones vėlesniu laikotarpiu. Suvestinėje papildyta informacija dėl 4, 9, 11, 13–16, 19, 25 ir 29 priemonių (po I pusmečio) ir dėl 9, 19 priemonių (po II pusmečio).

Apibendrinus duomenis apie priimtus teisės aktus trijuose sektoriuose per visą Sektorinio plano įgyvendinimo laikotarpį 2023–2024 m. bei papildant informaciją apie priemonių įgyvendinimą per 2025 m. I ir II pusmetį, didžiausias indėlis mažinant AN ir PI tenka pramonės sektoriui (66 proc. sumažintos bendros reguliavimo naštos), asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros srityje sumažinta 20 proc., o maisto saugos ir viešojo maitinimo tik 13 proc. sumažintos bendros reguliavimo naštos. **Įgyvendinant Sektorinio plano priemones, AN ir PI ūkio subjektams pavyko sumažinti iš viso beveik 7,34 mln. eurų.**

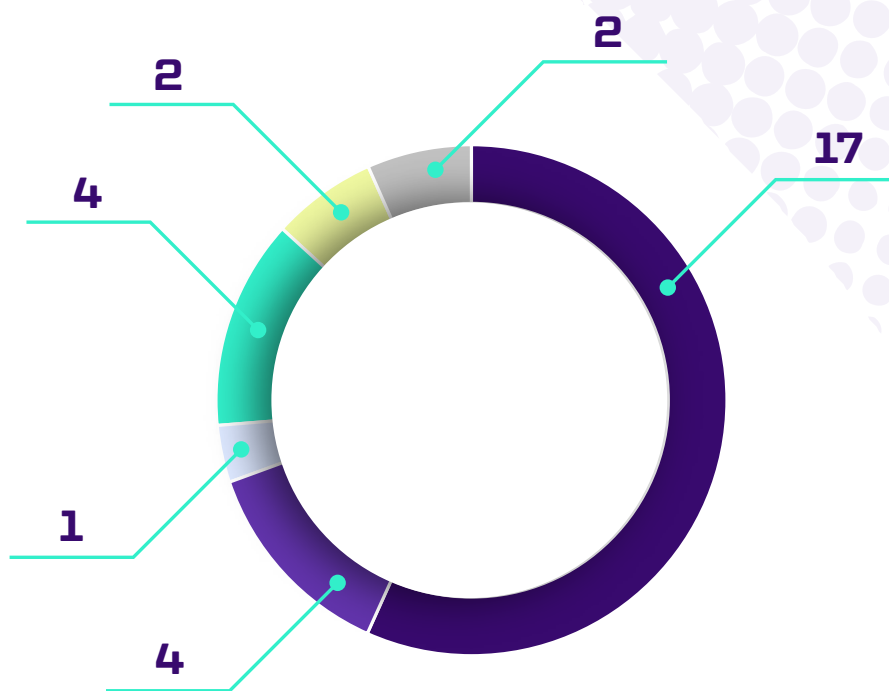
Žemiau 9 paveiksle pavaizduotas įgyvendintų, neįgyvendintų, dar vis įgyvendinamų ir kitų Sektorinio plano priemonių skaičius. Visiškai įgyvendinta per pastaruosius dvejus su puse metų buvo 17 priemonių, 4 priemonės vis dar įgyvendinamos. Atkreiptinas dėmesys, kad į Sektorinio plano Suvestinę buvo įtrauktos 6 priemonės, kurioms yra nepritarta arba joms pritarta, tačiau nereikalingi papildomi veiksmai, nes reglamentavimas tinkamas.

²²https://eimin.lrv.lt/uploads/eimin/documents/files/2023_2024_sektorinis_planas.pdf

²³https://eimin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/verslo-aplinka/geresnis-reglamentavimas/administracines-nastos-ir-prisitaikymo-prie-reguliavimo-is-laidu-stebesena/metines-administracines-nastos-mazinimo-stebesenos-ataskaitos/2024-metai_1/

²⁴https://eimin.lrv.lt/public/canonical/1771939849/6374/Gair%C4%97s_ir_priedai_u%C5%BE_visus_2025_m.docx

SEKTORINIO REGULIAVIMO NAŠTOS MAŽINIMO 2023–2024 METAIS PRIEMONIŲ PLANO ĮGYVENDINIMAS, VNT.



- ĮGYVENDINTOS / ĮGYVENDINTOS IŠ DALIES PRIEMONĖS
- ĮGYVENDINAMOS PRIEMONĖS
- NEĮGYVENDINTOS PRIEMONĖS
- PRITARTA PRIEMONEI, PAPILDOMŲ VEIKSMŲ NEREIKALAUJAMA [REGLAMENTAVIMAS TINKAMAS]
- PRITARTA PRIEMONEI IŠ DALIES, NEĮGYVENDINTA / IŠ DALIES ĮGYVENDINTA
- NEPRITARTA PRIEMONEI, PROBLEMA SPRENDŽIAMA KITAIŠ BŪDAIS

9 pav. Sektorinio plano priemonių įgyvendinimas per 2023–2024 m. laikotarpį ir per 2025 m.

VYRIAUSYBĖS KOMISIJA, MINISTERIJŲ DARBO GRUPĖS PERTEKLINIŲ REIKALAVIMŲ VERSLUI ŠALINIMO KLAUSIMAMS NAGRINĖTI IR PRIEMONIŲ PLANAI

Siekiant mažinti reguliavimo našta, Vyriausybė 2025 m. vasario 19 d. nutarimu Nr. 92 „Dėl Perteklinių reikalavimų verslui šalinimo komisijos sudarymo“²⁵ (toliau – nutarimas Nr. 92) sudarė Perteklinių reikalavimų verslui šalinimo komisiją (toliau – Komisija), kurią sudaro valstybės institucijų, verslo organizacijų ir Lietuvos savivaldybių asociacijos atstovai. Pagrindinis šios Komisijos tikslas – gerinti sąlygas verslui, šalinti biurokratinius suvaržymus, naikinti perteklinius reikalavimus. Nutarimo Nr. 92 3.1 papunkčiu buvo pavesta ministerijoms pagal ministrų valdymo sritis pasitelkus valstybės institucijų ir įstaigų, verslo, vartotojų organizacijų atstovų, nepriklausomų ekspertų, sudaryti darbo grupes verslui reikalingų sprendimų bei perteklinių reikalavimų šalinimo klausimams nagrinėti ir būtinoms priemonėms parengti. 2025 m. vasario 27 d. vykusio Komisijos posėdžio metu buvo priimtas sprendimas ir įformintas protokolo 2.2 papunkčiu, kad iki 2025 m. balandžio 1 d. kiekvienoje ministerijoje būtų identifikuoti 2–4 didžiausi reguliavimo naštos šaltiniai (įvertinus AN ir PI) ir patvirtinti priemonių, mažinančių našta, planai, siekiant iki 2025 m. pabaigos sumažinti šių šaltinių našta ne mažiau kaip 30 proc.

Atsižvelgdama į šį Vyriausybės kanclerio pavedimą, EIMIN kreipėsi į 14 ministerijų dėl informacijos apie kiekvienos ministerijos sudarytas darbo grupes ir parengtus priemonių planus (jei tokie buvo rengti), taip pat apie planuose nustatytų priemonių įgyvendinimą, rezultatus. Gauta informacija buvo įvertinta ir apibendrinta.

Pagal ministerijų pateiktą informaciją, **iš viso Perteklinių reikalavimų verslui šalinimo darbo grupės buvo sudarytos 13 ministerijų**, iš 1 (URM) duomenų negauta. Ne visos ministerijos turėjo oficialiai patvirtintus reguliavimo naštos mažinimo priemonių planus (planus turėjo ŽŪM, SUMIN, TM, EIMIN, FINMIN), dalis institucijų nurodė, kad nors oficialaus plano neturėjo, tačiau buvo sukurtos darbo grupės, kurios dirbo pagal nustatytas prioritetines kryptis, buvo vykdomi atskirų teisės aktų projektų aptarimai, dalis institucijų pateikė darbo grupių protokolus, svarstyty pasiūlymų suvestines su rezultatais.

²⁵<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/bce47a72f01e11ef8bf78f8ccc0e0474>

MINISTERIJŲ, TURINČIŲ NAŠTOS MAŽINIMO PRIEMONIŲ PLANUS, PASIEKIMAI

- 1 ► SUMIN naštos mažinimo priemonių plane iš 48 priemonių įgyvendinta 20 priemonių (41 proc.).** Našta mažėjo geležinkelių, vandens, aviacijos sektoriuose, AN sumažinta -1,5 mln. Eur. Atsisakyta neaktualių, perteklinių 168 paslaugų.
- 2 ► ŽŪM naštos mažinimo priemonių plane iš 23 priemonių įgyvendinta 18 priemonių (78 proc.). Naštos mažinimas numatytas 4 šaltiniuose:** atliekant reikalavimų peržiūrą užsiimti tam tikra žemės ūkio ar kita veikla; atliekant pokyčius augalininkystės srityje; atliekant perteklinių reikalavimų (administruojant ES paramos vertinimą) peržiūrą; atliekant valstybės pagalbos administravimo supaprastinimus. ŽŪM naštos mažinimo plano priemonėmis planuojamas bendras naštos sumažinimas apie -3,5 mln. Eur, iš jų iki 2025 metų pabaigos našta jau sumažinta daugiau nei -2,3 mln. Eur. Dėl 2025 metais priimtų sprendimų nuo 2026 metų našta mažės -1 008 000 Eur ir nuo 2029 metų našta mažės papildomai -172 800 Eur.

2025 metais našta reikšmingiausiai mažėjo:

- 1) panaikinus Veiksmingumo ir efektyvumo metodiką (pareiškėjai nebeprivalo dalies ariamosios žemės skirti negamybinėms veikloms, gali laisvai rinktis ir dalyvauti tiek gamybinėse, tiek ir negamybinėse veiklose – visose ar tik vienoje) (-1 447 846 Eur);
 - 2) skatinant mažų ūkių vystymąsi panaikinta prievolė rengti tręšimo planus tręšiantiesiems iki 30 ha žemės ūkio naudmenų (-212 768 Eur);
 - 3) šalinant perteklinius reikalavimus administruojant ES paramos vertinimą ir plačiau taikant fiksuotuosius įkainius (pareiškėjams ir paramos gavėjams neliko pareigos teikti išlaidas pagrindžiančių dokumentų (komercinių pasiūlymų), vykdyti pirkimo procedūrų bei teikti sąskaitų) (-264 503 Eur);
 - 4) supaprastinus paramos teikimo procedūras smulkiems ir vidutiniams ūkiams (-133 102 Eur);
 - 5) supaprastinus valstybės pagalbos administravimą (supaprastinta paraiška ir atsisakyta prievolės pareiškėjui pateikti dokumentus ir (ar) informaciją, kurią administruojanti institucija gali rasti registruose ir (ar) kitose informacinėse sistemose) (-809 760 Eur).
-
- 3 ► TM naštos mažinimo plane iš numatytų 8 priemonių įgyvendintos 5 priemonės (62 proc.).** 7 naštos šaltiniuose atlikta teisės aktų peržiūra ir parengti teisės aktų projektai dėl: notarų veiksmų skaitmeninimo, išduodant elektroninius vykdomuosius įrašus, dėl e-Apostille pakeitimo (elektroninė vietoje popierinės); VĮ Registrų centro atliekamų naujo registruojamo asmens pavadinimo procedūrų supaprastinimo; perteklinių duomenų

patentų ir dizaino paraiškose ir dokumentų atsisakymo; tiesioginės rinkodaros sąlygų palengvinimo įmonių atžvilgiu.

- 4 ► EIMIN naštos mažinimo planu iš 37 priemonių įgyvendinta 19 priemonių (51 proc.).** Našta sumažinta **-17 350 832,32 Eur** (tik iš įgyvendintų priemonių). Didžiausią naštos mažėjimo poveikį sukūrė priemonės, susijusios su IT infrastruktūros centralizavimu, sistemų migracija, duomenų automatizavimu, skaitmenizavimu.
- 5 ► FINMIN naštai mažinti numatė 31 priemonę, iki 2025 metų pabaigos įgyvendinta 19 priemonių (61 proc.), kurios našta mažina daugiau nei -1 mln. Eur.**

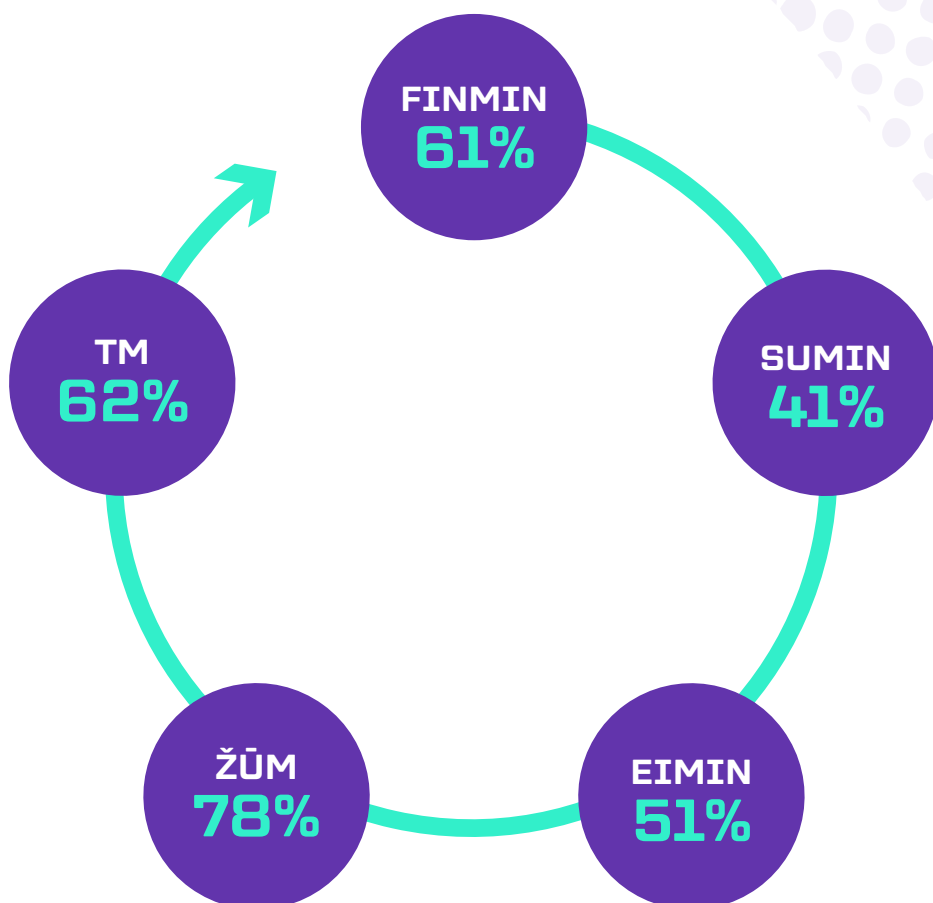
Reikšmingiausiai našta mažėjo:

- 1) atsisakant prekių inventorizacijos dėl banderolių ir apskaitos žurnalų registravimo teritorinėje valstybinėje mokesčių inspekcijoje (-407 679 Eur);
- 2) supaprastinant Akcizų deklaravimo formą AKC430 (-401 934 Eur);
- 3) palengvinus neperkančiųjų organizacijų atliekamų pirkimų sąlygas, taikant kainų rinkos analizės principą (-200 000 Eur);
- 4) atsisakant reikalavimo juridiniams asmenims, gaunantiems ir teikiantiems paramą (labdarą), VMI pateikti mėnesio ataskaitas apie suteiktą arba gautą paramą (labdarą) (-49 579 Eur).

Nors AM, SADM ir VRM neturi oficialių patvirtintų reguliavimo naštos mažinimo planų, šios ministerijos pateikė konkretnesnę informaciją (darbo grupių posėdžių protokolus, nagrinėjamų pasiūlymų suvestines ir pan.) apie įgyvendinamas priemones ir sprendimus, todėl iš esmės galima teigti, kad taip pat prisideda prie savo kompetencijos srities teisės aktų tolimesnio tobulinimo ir naštos mažinimo (pvz., SADM informavo, kad numato diegti naują Užimtumo tarnybos informacinę sistemą (UŽTIS), įgyvendinimo terminas – 2026 m. balandžio mėn., prognozuojama, jog tai darbdaviams turėtų sutaupyti apie 12 mln. Eur).

VRM nurodė, kad pagrindiniai jų ministerijos darbo grupėje aptarti klausimai susiję su migracijos procesų tobulinimu. Socialiniai partneriai pateikė daugiau nei 60 siūlymų, susijusių su migracijos klausimais. Ne visi siūlymai buvo susiję su teisės aktų keitimu, į dalį siūlymų Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos atsižvelgė, patobulindamas prašymų išduoti leidimus laikinai gyventi Lietuvoje nagrinėjimo ir leidimų laikinai gyventi Lietuvoje išdavimo procesus (sudarytos galimybės tikslinti nekritinius tarpininkavimo raštų duomenis nereikalaujant pateikti naują tarpininkavimo raštą ir antrą kartą mokėti rinkliavą, optimizuoti procesai siekiant išvengti tos pačios informacijos reikalavimų ir pan.).

AM nurodė, kad darbo grupė dirbo optimizuodama Poveikio aplinkai vertinimo (PAV) procesą: atlikta analizė, identifikuotos problemos ir galimi sprendimo būdai. Taip pat buvo nustatytos pagrindinės numatytos pokyčių kryptys GPAIS sistemoje: duomenų teikimo supaprastinimas (integracijos, suvestinės, pertekliniai veiksmai); perteklinių duomenų atsisakymas neperžengiant ES teisės; apskaitos būtinumo kriterijų tikslinimas; lydraščių funkcionalumo peržiūra ir tobulinimas; GIO ir USAD veiklos dokumentų supaprastinimas; GPAIS integracijų plėtra.



10 pav. Reguliavimo naštos mažinimo planų priemonių įgyvendinimas ministerijose 2025 m.

MOKYMAI

Nuo 2021 iki 2024 metų EIMIN organizavo mokymus valstybės institucijų ir savivaldybių atstovams AN ir PI vertinimo bei mažinimo tema. 2025 m. lapkričio–gruodžio mėn. EIMIN kartu su paslaugų teikėju organizavo ir vedė 6 kontaktines mokymų sesijas bei 2 nuotolines mokymų sesijas po 4 akad. val. skirtingų valstybės institucijų bei savivaldybių atstovams (teisės aktų projektų rengėjams) tema „Reguliavimo naštos mažinimo menas: kaip kurti mažiau varžančią verslo aplinką“. Šie mokymai buvo daugiau orientuoti ne į praktinį AN ir PI vertinimą ir ataskaitų pildymą, bet į konkrečius būdus, kaip atpažinti perteklinius reikalavimus, ieškoti alternatyvių sprendimų ir bendromis pastangomis mažinti reguliavimo našą. Mokymų temos:

- 1** Reguliavimo našta Lietuvoje: teisinis pagrindas ir institucinis kontekstas (Lietuvos Respublikos teisės aktai, susiję su reguliavimo našta, geresnio reglamentavimo principais; administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų samprata, pareiga skaičiuoti ir vertinti ūkio subjektams tenkantį reguliavimo naštos pokytį, stebėseną ir atsakomybės pasiskirstymas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės prioritetai, Perteklinių reikalavimų šalinimo komisijos ir ministerijų komisijų veikla, ministerijų rengiami reguliavimo naštos mažinimo planai).
- 2** Metodikos ir įrankiai: nuo identifikavimo iki mažinimo (administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimas, perteklinio reguliavimo identifikavimas ir alternatyvų paieška).
- 3** Tarptautinės gerosios praktikos: ką daro kiti? (ES geresnio reglamentavimo iniciatyvos (REFIT, *One-In-One-Out*), OECD rekomendacijos dėl reguliavimo kokybės, gerosios praktikos iš Nyderlandų, Vokietijos, Danijos, Estijos ar kt., sėkmės istorijos: konkrečių teisės aktų korekcijos ir jų poveikis).

Praktinių veiklų metu mokymų dalyviai buvo mokomi identifikuoti perteklinę reguliavimo našą (2–3 teisės aktuose ir viešojo administravimo subjekto atliekamuose procesuose), ieškojo galimybių ir priemonių sumažinti perteklinę našą, formulavo veiksmus (planą), ieškojo būdų, kaip užtikrinti teisės akto įgyvendinimą ir pan. Šiuose mokymuose dalyvavo ir savo teorines bei praktines žinias apie AN ir PI mažinimą gilino 528 dalyviai. Kontaktinėse sesijose dalyvavo po maždaug 25–30 dalyvių, o nuotolinėse sesijose dalyvių skaičius nebuvo ribojamas.

Tokie mokymai prisideda prie geresnio sisteminio reglamentavimo principų įtvirtinimo viešajame sektoriuje, stiprina teisės aktų projektų rengėjų gebėjimą vertinti reguliavimo poveikį ne formaliai, o iš verslo ir visuomenės perspektyvos. Dalyviai įgyja praktinių kompetencijų ankstyvoje teisėkūros stadijoje identifikuoti perteklinius reikalavimus, pagrįsti siūlomus

supaprastinimus ir taikyti alternatyvius, mažiau varžančius reguliavimo sprendimus. Tai sudaro prielaidas kurti kokybiškesnius, aiškesnius ir lengviau įgyvendinamus teisės aktus, mažina administracinę naštą ūkio subjektams ir skatina konstruktyvų institucijų tarpusavio bendradarbiavimą siekiant bendrų reguliavimo naštos mažinimo tikslų.

Per visą mokymų laikotarpį EIMIN rengiamuose mokymuose dalyvavo 2348 dalyviai. Tai rodo didelį mokymų poreikį ir aktualumą.

TOLIMESNĖS REGULIAVIMO NAŠTOS MAŽINIMO KRYPTYS

1 VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO PAKEITIMAI, SUSIJĘ SU LICENCIJAVIMU

2025 m. rugsėjo 25 d. buvo priimtas Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo pakeitimo įstatymas Nr. XV-441²⁶ (toliau – VAĮ), kuris įsigalios 2027 m. lapkričio 1 d. ir kuriame nustatytas įpareigojimas Vyriausybei iki 2026 m. gruodžio 1 d. Seimui pateikti atskirų sričių licencijavimą nustatančių įstatymų pakeitimo įstatymų projektus, skirtus šių įstatymų suderinamumui su šio įstatymo 11 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo III¹ skyriaus nuostatomis užtikrinti.

VAĮ priėmimą lėmė tai, kad kasmet daugėja licencijuojamų veiklų ir ūkinės veiklos ribojimų, tačiau jų pagrįstumas ne visada tinkamai įvertinamas. Be to, dėl per siauros ir neaiškios licencijos sąvokos licencijavimo principai ne visada buvo taikomi procedūroms, kurios pagal savo esmę ir paskirtį iš tikrųjų prilygsta licencijavimui.

Todėl VAĮ išplečia licencijos sąvoką ir nustato aiškesnius licencijavimo pagrindus – reikalavimus, kurių privaloma laikytis rengiant įstatymus ir poįstatyminius teisės aktus (licencijavimo taisykles), reglamentuojančius atskirų sričių licencijavimą.

Atkreipiame dėmesį, kad dėl išplėstos licencijos sąvokos iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojęs reguliavimas, kuris anksčiau nebuvo laikomas licencijavimu, po 2027 m. lapkričio 1 d. gali būti pripažintas licencijavimu. Tokiu atveju jam bus taikomos VAĮ nuostatos.

Todėl institucijos, atsakingos už atskirų sričių reguliavimą, turėtų įvertinti savo kompetencijos srities teisinį reguliavimą ir, jei reikia, atlikti atitinkamus teisės aktų pakeitimus.

Rekomenduojama vertinimą atlikti ne tik formaliai suderinant teisės aktus su VAĮ nuostatomis, bet ir iš esmės įvertinant, ar nustatytas licencijavimas bei reikalavimai licencijai gauti yra pagrįsti ir proporcingi. Kur įmanoma, reikėtų atsisakyti perteklinių reikalavimų siekiant mažinti reguliavimo našta.

²⁶Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 1, 2, 5, 9, 10, 11, 12, 19, 23, 24, 29, 30, 31, 33, 35, 37, 40 straipsnių ir IV skyriaus pavadinimo pakeitimo, įstatymo papildymo III¹ skyriumi, 33¹ straipsniu ir priedu bei 29 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymas Nr. XV-441.

2 VIENKARTINIO DUOMENŲ PATEIKIMO („ONCE-ONLY“) PRINCIPO NUOSEKLUS ĮGYVENDINIMAS, DUOMENŲ GAVIMAS IŠ INFORMACINIŲ SISTEMŲ

Valstybės institucijoms siūlome stiprinti vienkartinio duomenų pateikimo principo praktinį įgyvendinimą, užtikrinant, kad ūkio subjektai ir kiti asmenys nebūtų prašomi pakartotinai teikti duomenų ir dokumentų, kuriuos valstybės institucijos ar įstaigos jau turi, kuriuos gali gauti iš kitų informacinių sistemų ar kurie yra prieinami viešai.

Atkreipiame dėmesį, kad VAĮ patikslinta LR viešojo administravimo įstatymo 12 straipsnio 1 dalies nuostata, kuria nustatoma, kad viešojo administravimo subjektas *gali reikalauti* iš asmens tik tokių administraciniam sprendimui priimti reikalingų dokumentų ir (ar) informacijos, kurių nėra informacinėse sistemose, finansuojamose iš valstybės ar savivaldybės biudžeto ir (ar) valstybės pinigų fondų, arba kurie nėra paskelbti viešai, įsigalioja 2026 m. liepos 1 d. VAĮ 23 straipsnio 5 dalyje taip pat nustatoma pareiga viešojo administravimo subjektams, kurių priimtuose norminiuose administraciniuose aktuose yra nustatyti reikalavimai asmenims teikiant prašymus ar skundus pateikti dokumentus ir (ar) informaciją, kurie yra informacinėse sistemose arba skelbiami viešai, iki 2026 m. kovo 31 d. pakeisti šiuos norminius administracinius aktus taip, kad būtų atsisakyta tokių reikalavimų.

Pastebėtina, kad praktikoje institucijos vis dar dažnai prašo ūkio subjektų pateikti informacinėse sistemose esančius duomenis, pažymas ar jų kopijas, taip didindamos administracinę naštą ir ilgindamos procesų trukmę. Todėl būtina ne tik formaliai laikytis šios nuostatos, bet ir sistemingai spręsti jos neįgyvendinimo priežastis: stiprinti informacinių sistemų tarpusavio sąveiką, peržiūrėti vidaus procedūras, atsisakyti perteklinių „dokumentų rinkimo“ praktikų ir skatinti institucijų tarpusavio pasitikėjimą duomenų šaltiniais. Nuoseklus vienkartinio duomenų pateikimo principo taikymas gali reikšmingai prisidėti prie administracinės naštos mažinimo ir yra viena efektyviausių horizontalių priemonių siekiant bendro reguliavimo naštos sumažėjimo nacionaliniu mastu.

3 SEKTORIŲ, SUKURIANČIŲ DIDŽIAUSIĄ REGULIAVIMO NAŠTĄ ŪKIO SUBJEKTAMS, IDENTIFIKAVIMAS

Siekiant nuoseklaus ir sistemingo reguliavimo naštos mažinimo proceso, ministerijoms, kurios neįvykdė Vyriausybės pavedimo ir nėra pasitvirtinusios naštos mažinimo planų, siūlome įgyvendinti šį pavedimą ir parengti atitinkamus planus. O ministerijoms, kurios yra pasitvirtinusios planus, tačiau neįgyvendino visų juose numatytų priemonių, rekomenduojame užtikrinti nuoseklų pradėtų veiksmų tęstinumą ir suplanuotų priemonių įgyvendinimą. Tai sudarytų prielaidas pereiti nuo pavienių, fragmentuotų iniciatyvų prie iš anksto suplanuoto, koordinuoto ir į rezultatą orientuoto naštos mažinimo proceso.

Ministerijoms, kurios dar nėra pasitvirtinusios naštos mažinimo planų, taip pat siūlome sistemiškai identifikuoti sektorius ir procesus, kuriuose ūkio subjektams tenkanti reguliavimo našta yra didžiausia, pirmenybę teikiant toms sritims, dėl kurių gaunama daugiausia ūkio subjektų nusiskundimų. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas iš ES ir valstybės biudžeto lėšų finansuojamoms priemonėms administruoti, nes šioje srityje pareiškėjai dažnai susiduria su sudėtingomis, fragmentuotomis ir daug laiko reikalaujančiomis procedūromis, pertekliniais dokumentų reikalavimais, pasikartojančiu informacijos teikimu ir neaiškia ar nevienoda taisyklių interpretavimo praktika.

Atsižvelgdami į tai, institucijoms siūlome peržiūrėti ne tik formalius teisės aktų reikalavimus, bet ir praktinius priemonių įgyvendinimo aspektus – paraiškų vertinimo, atsiskaitymo, patikrų ir ataskaitų teikimo procesus. Galimi supaprastinimai galėtų apimti standartizuotų reikalavimų taikymą skirtingoms priemonėms, platesnį vienkartinio duomenų pateikimo ir rizika grįsto vertinimo taikymą, aiškesnių ir trumpesnių gairių pareiškėjams parengimą ir perteklinių kontrolės procedūrų atsisakymą. Tikslingas ir koordinuotas veiksmų planas šioje srityje galėtų reikšmingai sumažinti ūkio subjektams tenkančią administracinę naštą, didinti ES ir valstybės biudžeto lėšų panaudojimo efektyvumą ir stiprinti pareiškėjų pasitikėjimą viešuoju administravimu.

4 PRIEMONĖS REGULIAVIMO NAŠTAI, KYLANČIAI IŠ ES ĮPAREIGOJIMŲ, MAŽINTI

2025 m. apskaičiuotas daugiau kaip 28,39 mln. eurų AN ir PI padidėjimas, kylantis iš ES teisės aktų įgyvendinimo, rodo poreikį sistemingiau valdyti reguliacinį poveikį nacionaliniu lygmeniu. Nors ES teisė nustato privalomus tikslus, valstybės narės turi diskreciją pasirinkti įgyvendinimo būdus, todėl itin svarbu vengti perteklinio reguliavimo („*gold-plating*“) ir užtikrinti, kad būtų perkeltami tik minimaliai būtini reikalavimai. Kiekvienam papildomam nacionaliniam sprendimui, viršijančiam ES nustatytą minimumą, turėtų būti taikoma aiški kaštų ir naudos analizė bei proporcingumo vertinimas.

Siekiant sumažinti būsimą poveikį, rekomenduotina stiprinti dalyvavimą ES teisėkūros procese, kad galimi finansiniai ir administraciniai padariniai būtų įvertinti ankstyvoje stadijoje. Taip pat rekomenduojama įtraukti socialinius partnerius dar vykstant deryboms dėl ES teisės aktų. Be to, būtina plėsti skaitmenizaciją ir taikyti jau minėtą „*once-only*“ principą, užtikrinant, kad ūkio subjektai neteiktų tų pačių duomenų skirtingoms institucijoms pakartotinai. Horizontalus ministerijų koordinavimas, rizika grįsta priežiūra ir periodinė jau priimtų reikalavimų peržiūra leistų ne tik padėti suvaldyti reguliavimo naštos augimą, bet ir užtikrinti efektyvesnį ES teisės įgyvendinimą ateityje.

NAUDINGOS NUORODOS

Galiojantis Nutarimas ir Metodika:

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.134272D720DF/asr>

EIMIN rekomenduojami naudoti vidutiniai valandiniai darbo užmokesčio dydžiai, vertinant AN ir PI ūkio subjektams:

<https://eimin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/verslo-aplinka/geresnis-reglamentavimas/prisitaikymo-prie-reguliavimo-islaidu-vertinimas/>

PI vertinimo skaičiuoklės:

<https://eimin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/verslo-aplinka/geresnis-reglamentavimas/prisitaikymo-prie-reguliavimo-islaidu-vertinimas/>

Mokymų „Administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų ūkio subjektams vertinimas ir mažinimas“ medžiaga ir skaidrės:

[Mokymai ir metodinė medžiaga – Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija \(Irv.lt\)](#)

Mokomieji klipai apie administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų ūkio subjektams vertinimą ir mažinimą:

[Mokymai ir metodinė medžiaga – Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija \(Irv.lt\)](#)

Metinės Administracinės naštos mažinimo stebėsenos ataskaitos:

<https://eimin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/verslo-aplinka/geresnis-reglamentavimas/administracines-nastos-ir-prisitaikymo-prie-reguliavimo-islaidu-stebesena/metines-administracines-nastos-mazinimo-stebesenos-ataskaitos/>

Administracinės naštos prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų stebėsenos švieslentė (2014–2025):

[Administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų stebėsenos – Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija](#)

Sektorinis reguliavimo naštos mažinimo 2023–2024 metais planas:

<https://eimin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/verslo-aplinka/geresnis-reglamentavimas/administracines-nastos-ir-prisitaikymo-prie-reguliavimo-islaidu-stebesena/sectorinis-reguliavimo-nastos-mazinimo-2023-2024-metais-planas/>

Dažniausiai užduodamų klausimų, vertinant administracinę naštą ir (arba) prisitaikymo prie reguliavimo išlaidas, skiltis:

[Dažniausiai užduodami klausimai \(DUK\) – Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija](#)